

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Zveza Slovenije z morjem

Železniški sistem, ki smo ga podedovali od bivše Avstrije in Ogrske, je bil zgrajen po drugih vidikih, kakor so bili potrebni za naše razmere. Tako predvsem nismo imeli dobrih zvez med Avstrijo in Ogrsko radi samosvoje ogrske politike. Ko smo prišli v novo državo, smo bili Slovenci brez najkrajše poti do morja, ker nam nista pripadla niti Trst niti Reka.

Zato je morala prometna politika po vojni gledati, da dobimo boljše zveze z ostalimi deli države. Dobili smo zvezo Rogatec—Krapina, nadalje zvezo s Slovensko krajino z zgraditvijo železniške proge Ljutomer—Ormož. Vse skozi od leta 1919 dalje pa je vsak dan vedno bolj aktualno vprašanje železniške zveze Slovenije z morjem. Sicer imamo že železniško zvezo čez Karlovec, vendar ta zveza ne odovarja našim gospodarskim in prometnim potrebam tako kot je železi. Zato smo se koj po vojni podali na delo, da dobimo čimprej to zvezo, pa žalibog doslej nismo uspeli.

V začetku je bilo projektiranih več tras in po strokovnem kakor ostalem časopisu se je vodila dolgotrajna polemika, katera trasa je najboljša in katera končno odgovarja vsem potrebam. Že l. 1922 je bila vzaključena železniška zveza Kočevje—Vrbovsko, ko je bilo realizirano večje inozemsko posojilo. Ker pa nismo dobili celoga posojila, se proga ni gradila in je ostala samo na papirju. Medtem so se pojavili tudi drugi projekti in cela stvar je zapela, dokler končno pred par leti nismo prišli do tega, da je ta proga dobila končnoveljavno traso. Osnova se je tudi že širok odbor s predsednikom, sušaskim županom na čelu, ki je že parkrat zboroval in poskušal predvsem najti potrebna denarna sredstva za zgraditev proge. Sestavil se je tudi že datajalen načrt. Že nekaj časa sem pa ni slišati o nadaljnji akciji ničesar več, čeprav je zgraditev te proge nujna gospodarska potreba.

Vsekakor pa se nam zdi potrebno opozoriti merodajne faktorje, kako to vprašanje postaja vedno bolj važno za naše gospodarstvo in promet. Predvsem bi se ves sedanjih potniških turistijski promet iz severnih držav lahko usmeril skozi Slovenijo k našemu morju, katerega turistijski pomen čedalje bolj narašča. Tudi Slovenija vedno bolj prispeva k tujskemu prometu na našem morju, pa bi z boljšimi zvezami lahko v še večji meri. Dalje plačujemo vsako leto nad 80 milijonov dinarjev tujim pristaniščem in železnicam, ker mora naš promet iskati najboljšo pot skozi tujo državo, ki ne zamudi nobene prilike, da nas v vsakem oziru oškoduje. Še vedno imata Trst in Reka veliko zaslužka od naše trgovine, ko bi lahko postala naša pristanišča ob severnem Jadranu s Suškom na čelu središča še večjega prometa kakor so sedaj. Z novo železnico bi dobili ugodne zveze za izvoz na lesu bogati in doslej zapuščeni kraji. Predvsem pa bi gradba v sedanjih težkih časih prišla prav vsemu našemu prebivalstvu posebno v krajih, kjer je že od nekdanj čvetelo izseljevanje, ki nam je vzelo toliko živih sil naroda. Sploh moramo poudariti potrebo, da država s svojimi javnimi deli v naših krajih pomaga gospodarstvu, ker se zavedamo, da so naša gospodarska sredstva premajhna, da bi preživljali vedno bolj naraščajoče in gosto prebivalstvo. Stremeti moramo za tem, da se naši ljudje ne bodo izseljevali iz naše pokrajine v druge, še manj pa v inozemstvo, in jim dati možnost zaslužka doma. V ta namen izdaja sredstva pa niso neproduktivno breme za državni proračun, ker je treba vedeti, da je rentabilnost podana in da bo sploh narasla davčna moč krajev, skozi katere bo tekla nova železnica.

Da nam je nova železnica potrebna, je razvidno tudi iz dejstva, kako zelo se je zavzela za gradbo ravno privatna iniciativa. Sredstva, ki bi se morala zbrati, so velika, pa vendar bi se dala večinoma dobiti doma in to skoro brez državne pomoči razen garancije za najetje posojila. Naš kapitalni trg ni ravno slab, saj smo pred nedavnim čitali, da je šlo doslej nad 500 milijonov dinarjev za nakup državnih dolarjskih papirjev. To ni samo navadna naložba kapitala, pač pa je bil to tudi odtok domačega kapitala, ki ga na kapitalu ravna država tako potrebuje. Saj stalno poudarjamo potrebo dotoka inozemskega kapitala, posebno sedaj, ko smo dobili zlato valuto.

Kakor omenjeno, bi lahko domači kapital prispeval v veliki meri za zgradbo nove železniške zveze, za kar imamo že zagotovilo merodajnih faktorjev. V slučaju pa, da domača sredstva niso v zadostni količini na razpolago, bi se moral pritegniti inozemski kapital, ki vkljub svetovni gospodarski krizi kaže zanimanje za naše gospodarstvo. Opozarjamo samo na gradbo železniške zveze Požarevac—Kutjevo, katero bi finansiral inozemski kapital z zneskom 5 milijonov dolarjev. Za našo železnico bi bila potrebna le malo večja svota in mneneja smo, da bi se z garancijo države dal dobiti potrebni inozemski kapital po razmeroma ugodnih pogojih za daljšo dobo, kar kaže ravno navedeni slučaj.

Nastaja seveda vprašanje, če je opórtuno izdajati tako velika dela inozemskemu kapitalu. Če bi imeli dovolj domačega dolgoročnega kapitala na razpolago, bi seveda stvar bila enostavna, ker bi pač inozemskega kapitala ne potrebovali. Tako pa vkljub vsemu zankrat naš trg kapitala ni tako močan, da bi prevzel

Nemčija ima na izbero:

ali polom ali likvidacijo revanšne politike

Berlin, 13. jul. Položaj v Nemčiji se je jako pootrtil in je finančna kriza dosegla svoj višek. Na podlagi podatkov, ki jih je prinesel predsednik državne banke dr. Luther iz Londona in Pariza, kjer je zankrat zastoj iskal kreditov, bo vlada primorana proglasiti generalni notranji moratorij, oziroma proglasiti državni bankrot. Govori se, da bo vlada izdala tozaveden manifest na narod. Pojavil se je beg marke v ogromnih količinah. Inozemske države, oziroma upniki in vložniki jemljejo denar iz nemških bank nazaj tako rekoč v masah. Dozdaj je bilo dvignjenih že okoli 150 milijonov zlatih mark, kar pomeni naravnost rekord.

O vzrokih, zakaj Nemčija ne dobi posojila v Franciji, so razširjene različne verzije. Baje francoska vlada ne zahteva samo, da se Nemčija odpove carinski uniji z Avstrijo in Anshlussu ter nadaljnji gradbi križark, ampak predlaga tudi, da naj se nemške državne finance sploh postavijo pod kontrolo komisije evropskih držav, da ne bi se denar v Nemčiji razsipal.

Nemški nacionalisti in komunisti porabljajo to priliko, da čuvajo nemško vlado k neodjenljivosti napram Franciji, ki da hoče Nemčijo naravnost podjarmiti. Razume se, da tudi italijansko časopisje hudo napada Francijo, češ, da hoče skrajno stisko in bedo Nemčije izrabiti v to, da doseže one efekte, katerih ni mogla doseči niti po versailski pogodbi. Francija da zahteva tudi sporazum s Poljsko, da bo Nemčija prenehala s propagando za revizijo vzhodne meje. Te pogoje misli Francija, da bo sigurno dosegla, ker bi sicer morala Nemčija

gospodarsko falirati in je ogrožena po državljanski vojni.

Nasproti temu se v Parizu odločno poudarja, da bi bila Nemčija lahko sama prostovoljno ustvarila položaj, ki bi ji omogočal finančno pomoč inozemstva, ako bi se bila sama od sebe brez vsakega pritiska odpovedala uniji z Avstrijo in pa nepotrebnim gradbi novih križark. Cisto razumljivo je tudi, da mora Francija vedeti, zakaj bo Nemčiji posodila prihranke svojih državljanov.

Pariz, 13. jul. Alarmantne vesti iz Berlina, češ, da hoče nemška vlada zaradi izredno težkega položaja odstopiti, se tu ne potrjujejo. Brüning bo vztrajal pogumno na svojem mestu in nosil odgovornost, dokler bo le mogel. Baje bosta dr. Brüning in dr. Curtius še danes odpotovala v Pariz, da dosežeta sporazum glede kreditov, ki so potrebni Nemčiji in katerih se dr. Luther ni posrečilo dobiti. Tozadevno je imel že razgovor z ministrskim predsednikom Lavalom nemški poslanik von Hoesch. Na podlagi tega je Laval sklical izredno sejo ministrskega sveta. Francoska javnost stoji slejkoprej na stališču, da je treba Nemčijo spričo grozečega finančnega poloma, ki bi mogel katastrofalno vplivati tudi na ostalo Evropo bodisi gospodarsko bodisi politično, rešiti, vendar pa se Francija v interesu svetovnega miru nikakor ne more odpovedati pravici, da zahteva strogih garancij, da se bo njeno posojilo uporabilo v resnici za sanacijo nemških financ, ne pa za politične namene nemške revanše.

Anglija svetuje: poslušajte Francijo!

London, 13. jul. AA. Tukajšnji politični in gospodarski krogi se živo zanimajo za težko finančno krizo v Nemčiji. Zivahno se razpravlja o odredbah nemške vlade za preprečitev bega kapitala iz Nemčije, ki je zavzel zadnje čase naravnost nevaren obseg.

Danes bo razpravljala banka za mednarodna izplačila v Baslu o vprašanju kredita Nemčiji.

Predsednik nemške državne banke Luther je odpotoval davi z letalom v Basel. Včeraj je imel telefoničen razgovor z zastopnikom nemške državne banke pri reparacijski banki dr. Vockejem, ki je Luthra obvestil o želji upravnih svetnikov banke, naj Nemčija povzame inicijativo pri prvih odredbah za finančno pomoč v njeno korist.

Listi pozdravljajo nemško prošnjo za pomoč.

»Morning post« piše, da bi Nemčija zelo dobro napravila, če bi ustavila gradnjo druge križarke, ki bo stala veliko denarja in se odpovedala carinski zvezi z Avstrijo.

»Manchester Guardian« pravi, da bi Nemčija prav storila, če bi ustregla francoskim zahtevam, da si koncesije ne bodo ravno pogoj za posojilo.

»Times« pravi, da so se odprla narodom, od kar so ustanovili Društvo narodov, nova pota. List nadaljuje, da potrebuje svet zaupanja. Vsako dejanje dobre volje in spravljivosti bo pomoglo, da se ustvari ozračje medsebojnega razumevanja. V tem duhu so predlagali nekateri, ki žele Nemčiji dobro, naj pokaže v času, ko se pripravljajo drugi narodi, da ji pomagajo, da ceni njihovo pomoč, in se odpove začasno nekaterim koristim. Nemčija tega ni storila. Anglija ni hotela izrabiti težkega položaja Nemčije, da jo prisili v koncesije. Če bi Nemčija prostovoljno storila, kar se je od nje pričakovalo, bi bilo njeno dejanje svobodne volje neprimerno več vredno kot izsiljena koncesija.

Dolgotrajna pogajanja, ki so sledila Hooverjevemu predlogu, so zelo zmanjšala njegov blagodejni efekt. Davi je prispela vest, zaključne list, da je Nemčija storila potrebne korake, da prepreči beg kapitala.

Vendar sedaj ni več časa za mešetarenje, če Nemčija zeli, da se obnovi zaupanje v njeno politiko.

Zopet bančen krah -- Ljudje dvigajo vloge -- Policija straži vladna poslopja in parlament -- Kaj bo?

Berlin, 13. jul. AA. Nemška vlada je danes objavila proglas, kjer pravi, da so odpovedali nemškim bankam na milijarde mark kratkoročnih kreditov, to pa zato, ker so velesile preveč odlašale z izvedbo Hooverjevega predloga, da si sama odloži reparaacijskih plačil zelo olajšala nemške državne finance. Odtegnitev kreditov je napravila privatnim podjetjem ogromno škodo. Proglas nadaljuje, da skuša nemška državna banka dobiti dolgoročne kredite v inozemstvu. Vlada v tem proglasu obenem javlja, da je začela v težkoče znana Danat-banka (Darmstädter Nationalbank). Vlada pravi: »Darmstadtska narodna banka je danes sporočila, da je primorana zapreti v ponedeljek svoje lokale. Z zasilnim odlokom državnega predsednika bo državna vlada skrbela za to, da se bo vršilo poslovanje podjetij, ki so odvisna od Danat-banke, v popolnem redu. Z ozirom na veliko važnost nastale ukinitve plačil je državna vlada dala

borzam navodilo, ustaviti v ponedeljek in torek promet z efekti in devizami.«

Ta vest, ki je bila objavljena v zgodnjih jutranjih urah, je vzbudila v vseh nemških gospodarskih krogih in javnosti velikansko senzacijo. Sicer so se v zadnjih dnevih širile vedno bolj in bolj govorice o težkočah neke velike nemške banke, vendar je prišla ta vest nekoliko nepričakovano. Že do sobote so opazovali velik naval vlagateljev na vse nemške banke. Danatska banka se je bala, da bo naval vlagateljev v ponedeljek še večji in je zaradi tega v sporazumu z ostalimi velikimi bankami in državno banko zaprosila vlado za pomoč. Državna vlada je, oziraje se na vse nemško gospodarstvo, ukrenila takoj potrebne korake.

Istočasna zavritev vseh nemških borz danes in jutri naj prepreči še nadaljnja vznemirjenja. Vlada upa, da bo s temi ukrepi hitro odpomogla sedanjemu kritičnemu položaju.

Nemčija nujno prosi Francijo za pomoč

Pariz, 13. julija. tg. Ministrski predsednik Laval, ki je nameraval ostati do državnega praznika 14. julija na svojem posestvu na deželi, je bil nujno odpoklican v Pariz, ker ga je nemški poslanik von Hoesch prosil za avdienco. Kmalu po 9 je prispel Laval v Pariz in je že ob 10 sprejel v notranjem ministrstvu nemškega poslanika.

Razgovor je trajal trideset ur. O njem ni bil izdan nikak uradni komunik, vendar je potekel, kakor poročajo listi, zelo napeto, celo v tragični obliki. V obupnih besedah je opisal nemški

tako velike zneske, sodeloval bo pa gotovo v odlični meri, kar je le pozdraviti.

Te misli so se nam vrinile v pero, ko smo čitali pred nedavnim, kako bo inozemski kapital finansiral zgradbo omenjene proge. Ravno sedaj, ko izgrajujemo naša pristanišča (zgraditve železniške zveze Bakra z morjem) je postalo to vprašanje zelo aktualno in treba je, da Slovenci zopet s poudarkom nastopimo za čimprejšnjo zgraditev naše zveze z morjem. —O—

Položaj je obupen

Berlin, 13. jul. tg. Kot posledica težkoč Danatske banke se je danes pokazal velikanski naval publike na vložne blagajne velikih bank in hranilnic. Posebno velik je na hranilnice, kjer vlagajo mali ljudje svoj denar. Manjše hranilnice so danes izplačale polno vse zahteve, ki so bile deloma zelo visoke. Tudi dvigi v velikih bankah so bili danes zelo obširni. Do 12. ure dopoldne je bilo v malih depozitnih blagajnah dvignjeno več stotisoč mark.

Mnoge banke so zaprosile za policijsko pomoč. Policijska straža je v vsem Berlinu ojačena. Prestor okoli parlamenta je strogo zastražen. Tudi javna poslopja je vzela policija v varstvo.

Berlin, 13. jul. tg. Danes se je vršila seja ravnateljev vseh velikih nemških bank, na kateri se je sklenilo, omejiti izplačila. Omejitve se ravna po resnični potrebi vlagatelja ter po višini zahtevane vsote. Kot največja mera se je določilo 500 mark, samo v izjemnih slučajih se izplača več. Sicer je pa to stanje le provizorno in bo trajalo le toliko časa, dokler se situacija ne razčisti. Od omejitve izplačil so seveda izključene vse inozemske zahteve na nemške banke.

Berlin, 13. jul. tg. Danes opoldne je bila izdana zasilna odredba glede Danatske banke. Ta odredba je povzročila veliko spremembo vodstva Danatske banke, katero bo vodil kolegi. Državna vlada je tudi pooblaščen, po potrebi spremeniti način uradovanja v banki sami. V izjavi državne vlade se poudarja, da ni država prevzela jamstva zato, da reši premoženje banke, temveč zato, da podpira stotine in stotine vlagateljev, ki bi vsi prišli v propast, ako bi jim država ne pomagala.

Amerika hoče pomagati

London, 13. julija. tg. »Daily Herald« poroča iz zanesljivega vira, da je ameriški predsednik Hoover obvestil nemško vlado, da je Amerika pripravljena k nadaljnji pomoči, ako ji da Nemčija dovolj garancije. Po trditvi tega lista gre za posojilo v znesku 40 milijonov funtov.

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 13. julija. AA. Danes od 11. do 12.30 je bila pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve armijskega generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tekočih zadevah

Patriotična slavnost na Topoli

Topola, 13. julija. AA. Včeraj je semkaj prišlo 100 prebivalcev mesta in okraja Veles, ki so se prišli pokloniti na Topolo blagopokojnemu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, obenem pa si ogledati šumadijo in prestolnico. Ko so se gostje nekoliko odpokili v hotelu, so krenili proti veliki kraljevi zadužbini na Oplenju. Nato je predsednik občine veleske Todor Živković položil na grob prekrasni venec z napisom: Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju prebivalci Velesa in okraja. Čez Mladenovac so nato gostje pod večer krenili v Belgrad.

Otvoritev bakarske proge

Sušak, 13. julija. z. Včeraj je bila otvorjena ob navzočnosti številnega občinstva iz vseh okolnih mest bakarska proga. Vršile so se velike svečanosti, katerih so se udeležili tudi zastopnik Nj. Vel. kralja in zastopnik prometnega ministra.

Gospodarski kongres

Belgrad, 13. julija. AA. Na konferenci zastopnikov gospodarskih krogov v Belgradu so sklenili, da se pokrajinskemu kongresu gospodarstvenikov, ki se bo vršil od 11. do 13. septembra t. l., predlaga tale dnevni red po predlogu prirediteljskega odbora tega kongresa:

1. Ugotovitev količine naših proizvodov za izvoz v prihodnjem izvoznem letu, ki se začne 1. septembra 1931 in traja do 31. avgusta 1932, ter pretresanje ukrepov, ki jih je treba storiti, da se ta izvoz zagotovi. — 2. Naši poljski pridelki in ukrepi, ki jih je treba storiti in ki so že storjeni za pospešitev tega izvoza. — 3. Pregled stanja našega gospodarstva v obrtništvu, industriji in trgovini. — 4. Avtomobilizem in avtobusni promet v kraju, kjer ni železnice, in 5. finančna obremenitev v zvezi s predpisi o samoupravnih cestah.

Vprašanje obveznega zavarovanja trgovcev, obrtnikov in industrijev, ki bi bilo moralo priti na dnevni red, je odgovorno, ker so nekatere gospodarske zbornice izrazile v tem pogledu neke pomisleke.

Vinsko nadzorstvo zopet v Ljubljani

Ljubljana, 13. julija. AA. G. minister za poljedelstvo je imenoval z odlokom z dne 19. februara 1931 št. 10.968-2 g. Zmavca Andreja, vpokojenega ravnatelja vinarske in sadjarske šole v Mariboru, za vršilca dolžnosti kletarskega nadzornika v dravski banovini. Na podlagi § 45 pravilnika za izvrševanje zakona o vinu se je odredil vršilu dolžnosti kletarskega nadzornika sedež pri kmetijskem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani. Spričo dejstva, da je imel prejšnji vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika svoj sedež v Mariboru, se gornje razglaš s pripombo, da se je obratni v vseh zadevah, ki se tičejo kontrole vina in so urejene z zakonom o vinu odnosno s pravilnikom za izvrševanje zakona o vinu ter drugimi odnosnimi predpisi, na kmetijski oddelek kr. banske uprave v Ljubljani.

„Francija prva hčerka Cerkve“

Rim, 13. julija. Položaj se ni nič izpremenil. Dočim Mussolini popolnoma molči, napada fašistično časopisje Vatikan z nezmanjšano ogorčenostjo, obenem pa dela vtis, da je v defenzivi na pram svetemu očetu, ki je podal posebno krepko izjavo proti nasilju fašističnega režima voditeljem češkoslovaške Katoliške akcije.

Povsod bolje ko v Italiji

Ta izjava sv. očeta, da uživa namreč katoliška akcija v Husovi deželi popolno svobodo, medtem ko jo fašizem v Petrovi prestolici preganja, je režim posebno razburila. »Giornale d'Italia«, ki se smatra za glasilo znanega ministrstva, skuša v dolgem članku ovreči trditve sv. očeta in navaja nekaj podatkov, s katerimi bi rad dokazal, da položaj katoličanov v Češkoslovaški veli-ko-ko je ogrožen kakor v Italiji, ker je dala vlada zapreti samo nekaj brezpomembnih katoliških krožkov. »Giornale d'Italia« očitno hote pozablja, kakor omenja »Osservatore Romano«, da je dala fašistična vlada zapreti nič manj kakor 5000 katoliških krožkov za mladeniče in okoli 10.000 katoliških krožkov za dekleta, v katerih je bilo organiziranih skupno okoli 800.000 mladeničev in mladenk.

Vodstvo K. A. se nastani v Vatikanu

»Lavoro Fascista« poroča, da je osrednji odbor Italijanske katoliške akcije sklenil preme-

stiti svoj sedež iz Rima v Vatikansko mesto. List pristavlja, da je ta vest resnična in grozi, da bodo fašisti odtlej še bolj pazili na delovanje tega odbora in da bodo razkrinkali vsak njegov protifašistični poizkus. Fašistični listi imenoma napadajo nekatero katoliško duhovnike, ki da so se pregrešili proti fašizmu. Tako je župnik v Cortina d'Ampezzo v svoji pridigi že 31. marca dejal, da je fašistična vlada prekršila konkordat.

Interpelacija radi okrožnice

V senatu se obeta javna razprava o položaju med Vatikanom in fašistično Italijo, ker je znani italijanski publicist sen. Morello vložil na ministrskega predsednika kot notranjega ministra in na ministra zunanjih zadev Grandija interpelacijo, v kateri trdi, da pomeni papeževa okrožnica hudo kršitev lateranskih pogodb.

Veličastna manifestacija v Lillu

Težak položaj cerkve v Italiji se posebno zrcali v poročilih, ki prihajajo iz Francije o zadnjih veličastnih katoliških manifestacijah v tej deželi, ki se je kaj rada slikala kot sedež svobodomiselnosti. Tako so poročila o evharističnem kongresu v Lilleu silno razveselila rimske cerkvene kroge in vdanostne brzojavke s tega kongresa so v veliko tolažbo ev. očetu. Zaključna procesija je bila pravi zmagovalni pohod vsajajočega francoskega katolištva. Udeležilo se je procesije okoli

300.000 katoličanov, organiziranih v neštevilnih društvih, ki so prispeli iz vse Francije. Slavlje je vodil papežev delegat lilski kardinal Lienart v družbi 50 domačih in tujih škofov. Ob zaključku kongresa je kardinal Lienart podal naslednjo izjavo: Sv. oče je dal priobčiti encikliko, ki je izredno važnosti za bodočnost Cerkve. Dolžnost vseh vernikov je, da se pridružijo sv. očetu, ne samo s tem, da se pokažejo solidarno, temveč tudi da zanj molijo. Sam sv. oče je poslal semkaj iz Rima škofa s prošnjo, naj bi vsi udeleženci tega kongresa na dan zaključka molili po njegovemu namenu. V ta namen bom jaz daroval tudi slovesno službo božjo. Kardinal Lienart je iz kongresa poslal sv. očetu vdanostno brzojavko, v kateri on in kardinali z Malines, Besançon in iz Pariza, nadalje 50 francoskih in inozemskih škofov in nadškofov izražajo vdanost sv. očetu. Brzojavka sporoča nadalje sv. očetu, da je okoli 60.000 otrok in mladeničev darovalo sv. obhajilo v tolažbo sv. očeta. Na brzojavko je v imenu sv. očeta odgovoril kardinal Paccelli, ki je v odgovoru imenoval Francijo prvo hčerko Cerkve.

Vlada ni še ničesar ukrenila

Rim, 13. julija. Ministrski svet, ki se je sestel 11. t. m., ni storil nobenih sklepov in ukrepov glede spora s sveto stolico. To se splošno smatra kot znak, da se vlada še vedno ni odločila, kaj bi storila, ker je položaj izredno težak in kočljiv.

Glas za spravo

Forlì, 13. julija. AA. O priliki svečanosti sv. Antona je kardinal Nasalli Rocca, nadškof v Bologni imel pred veliko množico govori, v katerem je dejal, da si srčno želi čim prejšnje pomiritve med državo in cerkvijo.

Cudni katoličani

Rim, 13. julija. AA. Bivši poslanci katoliške stranke Mattei, Gentili, Carapelle in Verga so poslali predsedniku italijanske vlade brzojavko, v kateri izražajo svojo vdanost fašizmu in do idealov, ki dopuščajo, da so iskreni katoličani in hkratu fašisti.

Kulturne zadeve

Ženeva, 13. julija. AA. Odbor za intelektualno sodelovanje s posebnim sklepom naglašava veliko važnost kulturnih filmov za pospeševanje mednarodnih čustev in dviga kulture. Zato odbor zahteva od komisije Društva narodov za mednarodno intelektualno sodelovanje, naj dela na to, da se v kinematografske programe redno sprejemajo tudi kulturni filmi. Odbor je dalje sprejel obvestilo od mednarodnih organizacij avtorjev, založnikov in bibliotek, da se uvede mednarodna bibliografija prevodov. Taka bibliografija bo dobro služila avtorjem, založnikom in knjižnicam.

Odlikovan romar

Zagreb, 13. jul. 2. Oroslav Armano, ki že 53 let hodi na procesijo v Marijino Bistrico, je dobil od sv. očeta red po ecclesia et pontifice, in sicer radi marijivega romanja v Marijino Bistrico. Za odlikovanje ga je predložil zagrebški nadškof prevz. g. dr. Ante Bauer. Armano roma že skozi 53 let v Marijino Bistrico in se le trikrat ni udeležil romanja ker je bil pri vojakih. Zato pa je šel na romanje tri leta po dvakrat.

V Nemčiji ni tako hudo?

Amerika sodi optimistično - Dvodnevni prisilni moratorij za vse banke - Vlada stalno zaseda

Najnovejše vesti iz Nemčije

Newyork, 13. jul. 2. Ameriški velebančni-ki izražajo svoje zadovoljstvo nad ukrepi nemške vlade. Državni podtajnik Castle je prekinil svoj dopust ter se takoj podal v Washington, kjer je imel sestanek s francoskim poslanikom. Nato je bil izdan uradni komunike, ki pravi, da so ameriške banke pripravljene, podpirati vsak načrt za pomoč Nemčiji, ki bi se izdelal na današnji seji mednarodne reparacijske banke. Ameriški vladi so ne zdi trenutni položaj tako brezupen. Vpliv berlinskih denarnih težkoč je omejen v razmeroma ozkih mejah. Ameriška borza je mirna. Samo pri banki »Merkur«, podružnica Danatske banke, so bili danes dvigi nekoliko bolj obsežni.

London, 13. julija. AA. Po nocojšnjih brzojavkah iz Berlina ni imel polom Darmstadter-banke nobenih posledic za druge velike nemške bančne zavode. Nemška vlada je objavila proglas, kjer poziva nemški narod, naj ne izgubi živcev in zaupa vladi.

Berlin, 13. jul. 2. Nemške velike banke so sklenile na skupnem sestanku, podaljšati omejitve izplačil na zahtevo vlagateljev še na jutri.

Berlin, 13. julija. 2. V državni pisarni se je danes vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o kreditnem vprašanju. Seja še traja. Rešitvi je treba vprašanje, katera

prizadeva prevelikih skrbí, je pa jako resen štrajk metalurških delavcev v Biskaji, kjer počiva že nekaj plavčev. Štrajk se razširja tudi na okraj Bilbao. V Gijonu so sindikalistični delavci vzporedno demonstracije, pri katerih so napadli poslopje aristokratskega regatnega kluba in razbili njegovo pohištvo.

Predsednik Alcalá Zamora je izjavil, da bi se bilo lahko zgodilo še kaj hujšega, če bi bin demonstranti namesto pohištva razbili glave članov regatnega kluba. Zaradi tega misli g. predsednik, da tudi te demonstracije ne predstavljajo nobene resne nevarnosti za špansko republiko.

Madrid, 13. julija. 2. Zakonodajni parlament se bo sestel danes ob 10 zvečer na svojo prvo sejo, na kateri bo izbran predsednik. Prva službena seja se vrši jutri.

Telovadne tekme v Parizu

Pariz, 13. julija. Tu so se 11. t. m. otvorile mednarodne tekme za svetovno prvenstvo v telovadbi. Tekmujejo posamezniki in ne vrste. Borba je jako napeta in ostra. Tekme, ki so prirejene ob priliki 50 letnice Mednarodne telovadne unije, so se začele s prvim nastopom v ogromnem aerodromu. Telovadci so defilirali pred predsednikom republike Doumerjem. Nato so se začele borbe.

Pariz, 13. julija. AA. Na telovadnih tekmah je dosegel deveto mesto jugoslovanski Sokol Primožič s 175,88 točkami. Deseto mesto je zasedel jugoslovanski Sokol Štukelj s 175,09 točkami.

Žrtev dela

Ljubljana, 13. julija.

Danes zvečer ob 8 se je pripetila na novi tramvajski remizi v Šiški težka nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. 24 letni elektromonter Ivan Skopeč, uslužben pri ing. Tavčarju, stanujoč na Glincah, je imel opravka na strehi remize z novim električnim dvigalom in je pri tem prišel v stik z električnim vodom. Sklepa se, da se je nesreča zgodila tako, da je Skopeč spodrsnilo ter se je hotel oprijeti, pri tem pa je zagabil z desno roko električni vod. Po vsem telesu namreč nima nikake rane, samo desna roka je ožgana. Reševalna postaja je na licu mesta poskusila z umetnim dihanjem ter je tudi ponesrečenec kazal znake življenja. Prepeljali so ga nato z vso naglico v bolnišnico, vendar je tik pred bolnišnico izdihnil.

Jelovica gori!

Bled, 13. julija.

Danes popoldne je v bližini vasi Ribno izbruhnil gozdni požar, ki ga bo težko pravočasno omejiti. Požar je nastal najbrž, ko so delavci spravljali vejevje, ki so ga polomila neurja v zadnjem času, ne da bi dovolj pazili na ogenj. Močni polpanski veter je raznesel najbrže ogorke, ki so v razsušenem gozdu kaj lahko zanetili požar. Veter, ki je pihal vse popoldne, je z neverjetno naglico razširjal požar proti Bahljenu zubi in kmetje, ki so skušali z vsemi silami omejiti požar, niso bili kos ognju. Zato je okrajno načelstvo danes popoldne telefonično zaprosilo za pomoč pri banski upravi. Jutri zjutraj se odpelje vojskovo na pomoč. Kmetje sami zro obupno, kako jim požar uničuje edino premoženje, v nevarnosti pa so tudi obsejni kompleks državnih gozdov. Od banske uprave sta že danes zvečer odpotovala dva uradnika v ogrožene kraje.

Žrtev Krke

Novo mesto, 13. julija.

V nedeljo 12. t. m. je utonila v Krki osemletna deklica Micica Lenart, hčerka krojača iz Smolenje vasi. Popoldne je prišla vsa vesela klicati hčerko nekega soseda, da bi se šla kopat z njo. Obe sta odšli v vas Krko tik ob reki Krki ter se pripravili za kopanje. Mala Micica, ki ni znala dobro plavati, se je spustila naenkrat s plitvine in izginila pod vodo. To je opazila njenajateljica, ki je takoj hitela na pomoč, in bi pri tem tudi sama kmalu utonila. Drugi kopaleci, ki so videli, kaj se je zgodilo, so takoj prihiteli na pomoč, izvlekli pa so malo Miciko že mrtvo iz vode. Upajmo, da je to prva in zadnja žrtev lene Krke.

Dunajska vremenska napoved. Na zapadu Avstrije zelo oblačno. Eventualne nevihte. Na jugu in na vzhodu nagajenost k nevihtam. Popoldne nekoliko hladneje.

Nasilna smrt našega gen. konzula v Berlinu

Najbrž je bil umorjen z roparskim namenom

Berlin, 13. julija. 2. Danes ponoči so našli jugoslovanskega generalnega konzula v Berlinu Ernesta Barkhausna ustreljenega v njegovem stanovanju v ulici »In den Zelten«. Ko je prišla ob pol 12 ponoči njegova služkinja domov in videla vrata njegove spalnice odprta, je slutila nesrečo, šla v sobo in zagledala svojega gospodarja v mlaki krvi na tleh. Bil je samo v spalni srajci. Služkinja je takoj poklicala policijo.

Po zdravniški ugotovitvi je bil dr. Barkhausen ustreljen od spredaj. Kroglja je šla blizu srca v pljuča in je izstopila za širino roke spodaj iz hrbta. Razen tega je imel na telesu več ran, ki pa izvirajo morda od padca. Leva roka žrtve je bila skrčena, v desni pa je imel novo gumijevko, katere jermen je bil ovit okoli roke, ter kravato, ki je bila po vsem videzu odtrgana s silo. Služkinja misli, da to ni njegova kravata. Možno je, da je bil dr. Barkhausen napaden še potem, ko se je vlegel spat, ter pri obrambi odtrgal napadalcu kravato z vratu.

Francija - zanesljivo zaveznik

Pariz, 13. julija. AA. Jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković je danes opoldne sprejel odposlanstvo jugoslovanskih gospodarstvenikov in jugoslovanskih Sokolov, ki so ga obiskali o priliki svojega bivanja v Parizu. G. Djinić, načelnik odposlanstva, se je poslaniku zahvalil za njegovo pospeševanje naših gospodarskih stremeljev v inozemstvu. Poslanik dr. Miroslav Spalajković je v odgovoru poudaril, kako živo se zanima Nj. Vel. kralj za vse naše gospodarstvo in za naše gospodarske interese v domovini in tujini. Opozoril je na očetovsko skrb našega kralja za boljšo gospodarsko bodočnost naše kraljevine in za krepak razvoj vseh naših moralnih, gospodarskih in nacionalnih sil. Moja osebna vloga, je dejal dr. Spalajković, je v mnogočem olajšana z veliko pažnjo, ki nam jo izkazujejo naši veliki prijatelji. Francozi. V sedanjí težko gospodarski krizi lahko računamo na pomoč Francije. Nato je pozval prisotne naj nikoli ne pozabijo velikih zaslug Francije za človeštvo in za naš narod. Prisotni so priredili po tem govoru dolgotrajne ovacije Nj. Vel. kralju, Jugoslaviji in poslaniku dr. Spalajkoviću.

Belgrajske vesti

Belgrad, 13. jul. 1. Zaradi vesti, da se je apostolski nuncij Pellegrinetti že vrnil iz Italije, smo izvedeli na merodajnem mestu, da ta vest ne odgovarja resnici, ker se apostolski nuncij še vedno nahaja v Rimu.

Belgrad, 13. jul. 1. Poljski minister na našem vrvoru g. Babinski je končno odpotoval iz Belgrada.

Ustavodajna skupščina v Španiji

Vlado bodo sestavili republikanci in socialisti — Sindikalisti bi radi uprizorili revolucijo

Madrid, 13. julija. Dočim poraja revolucionarna agitacija sindikalistov vedno slabše posledice po vsej deželi, ki se ne izražajo samo v štrajkih, ampak tudi v nemirih, so vladni krogi slejkoprej zelo optimistični. Jutri se sestanejo poslanci ustavodajne skupščine na prvo zasedanje. Izgleda, da so se stranke, ki so združene v provizorični vladi, to so desni in levi republikanci ter socialisti, spoznale, da bodo tudi v ustavodajni skupščini ustvarile vladno večino. Za predsednika republike menijo, da bo izvoljen sedanjí še provizorične vlade Alcalá Zamora. Novo vlado bi pa sestavil Lerroux s pomočjo socialistov in sedanjega provizoričnega vojnega ministra Azana, ki vodi najbolj levo krilo republikancev. Socialni demokrati bi dobili razen treh ali štirih ministrstev tudi pred-

sedstvo ustavodajne skupščine, in sicer bi bil na to mesto izvoljen socialist Besteiro.

Vendar bo pa položaj te nove večine in vlade zelo težaven, ker je kljub optimizmu g. Zamore treba konstatirati, da se člani sedanje vlade, oziroma vladnih strank, tudi še sedaj niso zedinili glede načrta ustave, ki se ima predložiti skupščini. Ustavni načrt se bo s predlogi in amandamenti, ki so jih sestavili razni ministri, predložil skupščini, ki ga bo izročila v proučitev posebnemu odboru, je dejal Alcalá Zamora. Toda s tem g. ministrski predsednik ni povedal nič novega. Kar se tiče telefonske stave, ki so jo izzvali sindikalisti z revolucionarnimi nameni, je publikli v toliko simpatična zato, ker je diktatorska vlada telefone dala v zakup neki ameriški veldružbi. Čeprav ta štrajk optimistični vladi g. Zamore ne

prizadeva prevelikih skrbí, je pa jako resen štrajk metalurških delavcev v Biskaji, kjer počiva že nekaj plavčev. Štrajk se razširja tudi na okraj Bilbao. V Gijonu so sindikalistični delavci vzporedno demonstracije, pri katerih so napadli poslopje aristokratskega regatnega kluba in razbili njegovo pohištvo.

Predsednik Alcalá Zamora je izjavil, da bi se bilo lahko zgodilo še kaj hujšega, če bi bin demonstranti namesto pohištva razbili glave članov regatnega kluba. Zaradi tega misli g. predsednik, da tudi te demonstracije ne predstavljajo nobene resne nevarnosti za špansko republiko.

Madrid, 13. julija. 2. Zakonodajni parlament se bo sestel danes ob 10 zvečer na svojo prvo sejo, na kateri bo izbran predsednik. Prva službena seja se vrši jutri.

Luther bo uspel

Basel, 13. jul. 2. Seja nadzornega odbora banke za mednarodna plačila se je pričela danes zjutraj že ob 11 in je trajala do 9 zvečer, ne da bi bilo prišlo do pozitivnega rezultata. Radi tega se vrši še nočna seja, ki ob času poročila še ni končana. Vsekakor se že kaže, da je nadzorni odbor mnenja, da je banka upravičena pomagati Nemčiji. Sicer pa bo banka jutri iskala zveze z vsemi zainteresiranimi vlada-mi, da se informira o vseh potrebnih stvareh. V skoraj dveurnem referatu o situaciji v Nemčiji je poudarjal Luther, da gre pri tej krizi zgolj za tehnični problem vrednosti marke, ki nima s politiko nič opravka in zaradi česar je pomožna akcija reparacijske banke vsekakor opravičena. Za podporo marke prosi dolgoročne kredite. Zelo mu je pomagal pri tem angleški zastopnik Montague Norman. Na francosko zahtevo, da naj se enkratno vplačilo kot francoska garancija za moratorijsko leto zamenja z mesečnimi obroki, je nadzorni odbor banke pristal.

Velikanski požar v Tržiču

Ogenj je popolnoma uničil Bornovo žago in nad 3000 m³ lesa — Zgorela sta dva železniška vagona in lokomotiva — Škode je 2 do 3 milijone

Tržič, 13. julija.

Turobno in strahotno so se v nedeljo ob 1 ponoči oglašale gasilske sirene v tovarni »Peko« in zatem na cerkvi sv. Andreja in klicale na pomoč. Komaj je bil Tržič potihnil v prvem nočnem spanju, pa klic: »Gori« je zadostoval da je bilo trenutno zopet vse na nogah. Vsem je bilo jasno, da mora biti ogenj velikanski, zakaj sij ognja je bil tako velik, da je bilo svetlo kakor podnevi. Gorela je žaga gosp. barona Borna pri kolodvoru, ki je oddaljena od mesta četr ure. Velikanske zaloge lesa, obdelanega in neobdelanega, velika suša, ki traja že nekaj časa in še veter, ki je močno pihal, vse to je požar povzročilo, kakršnega Tržič ne pomni že 120 let. Proti sili ognja so bili gasilci skoro brez moči, dasi so delali vso noč in nekateri še skozi cel dan s požrtvovalnostjo, ki ji ni primere. Od vseh strani so prihitali na kraj

nesreče, saj je delovalo enajst motornih in enako število ročnih brizgaln. Kljub nečloveškemu naporu je ostal na mestu, kjer je stala moderna parna žaga in velikanska skladišča lesa, kmalu kup žerjavice in pepela. Rešili so samo skladišča materiala za električno instalacijo, ki pa je velikanske vrednosti. Na bližnjem železniškem tiru je zgorela tudi stara menda že nerabna lokomotiva in dva tovorna voza, česar ni bilo mogoče rešiti. Kolodvor stoji namreč v neposredni bližini žage in se je zahvaliti samo hladni preudarnosti g. postajnega načelnika, ki je pravočasno ukrenil, da so odpeljali ostale voze na varen kraj. Posrečilo se je, da so obvarovali železniško skladišče, ki je bilo že pravočasno izpraznjeno. Prav tako ni nič trpelo kolodvorsko poslopje, par korakov od žage stoječa gostilna Košir in tovarna »Peko«, na katere so bili obrnjeni curki iz brizgaln in so tako preprečili nesrečo, ki bi bila lahko neizmerna.

Škoda je tudi tako velikanska in se ceni od 2 do 3 milijone dinarjev. Samo lesa je zgorelo okrog 3000 m³, koliko pa je uničenih dragocenih strojev za specialne lesne izdelke, od katerih je ostal le kup zvitega železja. Usodno je bilo, da je ogenj nastal najbrž v bližini elektromotorjev. Kmalu je namreč pregorel glavni električni kabel. Tako so postale gasilne naprave, ki so bile nameščene na žagi, nerabne, a predno so prišli gasilci, je požar zavzel že prevelik obseg. Kako je nastal ogenj, je danes še nepojasnjeno. Človeških žrtev na srečo ni bilo nobenih. Veliki železni dimnik, ki je z velikanskim truščem zgremel na tla, ni napravil druge škode, kakor da je zdrobil streho cvetličnjaka tovarne »Peko«. Upamo, da katastrofa ne bo prevelika, ker je škoda vsaj približno krita z zavarovalnino. Želimo, da kmalu zraste nov obrat, da bo tako pomagano tudi nad 50 delavcem, ki so ostali vsled nesreče brez dela.

Nov rimski zid stare Emone odkrit

Ljubljana, 11. julija.

Na Rimski cesti gradi gradbeno podjetje Tönies tiskarnarju Hrovatnu dvonadstropno stavbo nasproti Ulice rimske legije. Majhno pritihično stavbo, ki je stala na tem mestu, so delavci podri in začeli včeraj izkopavati temelji. Niso prišli še globoko, ko so zadeli na velik kompleks z malto zalitga kamena, ki se je pri nadaljnjem odkopava-

Sijajen dekliški tabor pri Sv. Trojici v Slov. Goricah

Maribor, 12. julija.

Ves v zastavah je bil danes trg Sv. Trojica v Slov. gor. ob priliki svečane proslave 1500letnice efeskega vesoljnega cerkvenega zbora, združene z velikim dekliškim taborom za dekleta iz Slov. goric. Prišla so dekleta celo iz mnogih krajev ljubljanske, ptujske, jarenske in mariborske dekanije. V tolikem številu so prihitala zavedna slovenska in krščanska dekleta na to staroslavno romarsko pot, da je bila ogromna svetotrojiška cerkev premajhna, da bi vse zajela. V cerkvi je govoril prisrčne in ognjevit besede stolni kanonik mariborski Franc Časl, voditelj lavantinskih Marijinih družb; nato je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval svetotrojiški gvardijan p. Ernest Jenko. Cerkvenim slovesnostim je sledil zunaj cerkve veličasten dekliški tabor, ki ga je otvoril nemurni mladino ljub in prosvetni delavec svetobenediktinski župnik Franc Gomilek. Za predsednico zbora je bila izvoljena Amalija Klobasa od Sv. Benedikta, za podpredsednico pa Marija Poljanec od Sv. Antona. Kot slavnostni govornik je nastopil predsednik mariborske Prosvetne zveze prof. dr. Hohnjec. V svojih izjavah je v zvezi s proslavo 1500 letnice efeskega cerkvenega zbora naglašal visoke ideale našega prosvetnega dela med mladino. V toplih besedah je proslavljal sv. očeta kot prvega in najhrajšega bojovnika za katoliška načela mladinske vzgoje in pravice katoliških mladinskih organizacij. Njegove spodbudne in bo-

Vaše zdravljenje je uspešneše
ako Vaše srce in živce varuje

KAVA HAG

Zahvalni obiski ameriške KSK Jednote

Glavni uradniki KSK Jednote: Rev. John Plevnik, Mr. Frank Opeka, Mr. John Germ in Mr. Jos. Zalar so se v soboto, 11. t. m. poklonili knezoškofu dr. Gregoriju Rožmanu ter županu ljubljanskega mesta, dr. Dirku Pucu, da so se zahvalili za sprejemne pozdrave dne 29. junija. Pri knezoškofu dr. Rožmanu je izpregovoril besedo zahvale duhovni vodja KSK Jednote, Rev. John Plevnik. Prezvisevi je zadržal deputacijo pri sebi nad pol ure. Zanimal se je za vse prilike naših ljudi v Ameriki, zlasti pa za organizacijo KSK Jednote, za katoliške slovenske župnije in za pokup v župnijskih solah. Z navdušenjem je tudi govoril o prireditvi, ki bo 26. t. m. na Brezjah in pri kateri bo imel on sam pontifikalno sv. mašo, g. duhovni vodja ameriške KSK Jednote, Rev. Plevnik, pa cerkveni govor. Končno je obiskovalce ljubno povabil, da ga še posetijo. — G. županu dr. Pucu pa se je zahvalil za lep sprejem mesta Ljubljane. Gospod župan stolnega mesta je izrazil gospodom v deputaciji svoje veselje, da so ga obiskali ter poudaril upanje, da bodo stiki med ameriški Slovenci in med nami zmerom tesnejši in prisrčnejši. On kot župan mesta Ljubljane da bo te stike po svojih močeh vedno rad pospeševal.

Gospodu banu dr. Marušiču, ki ga 11. t. m. niso dobili doma, se predstavijo glavni uradniki KSK Jednote prihodnje dni.

nju izkazal za pravi rimski zid, ki teče skoraj v smeri od juga proti severu od že znanega rimskega zidu na Mirju. Zid je tvoril potentakem temelj zapadnega obzidja stare Emone in sega skoraj tri metre globoko v zemljo, širok pa je skoraj prav toliko. Rimljani so bili znani dobri zidarji, zato sta delavcem pri razkopavanju zidu odpovedala kramp in lopata, tako da so začeli razkopavati z diletom na zračni kompresor, ki ga že poznamo iz del ob frančiškanskem mostovju in iz Selenburgove ulice.

Usodno srečanje vozu z avtom

Murska Sobota, 12. julija.

Pri židovskem pokopališču na cesti, ki vodi iz Sobote proti Rakičanu, se je zgodila precej huda nesreča.

Kmet K. iz Rakičana se je peljal iz Sobote domov. Ko je prišel z vozom do ovinka pri židovskem pokopališču, je pridrvel od druge strani avto. Sofer je dal znak. Konj je začel striti z ušesi in je postal nemiren. Ko je sofer to opazil, je avto ustavil. Žival se tudi sedaj ni pomirila. Poskočila je. Voz je bil v trenutku v obcestnem jarku in se je prevrnil. To je konja še bolj preplašilo. Za hip je bil tudi on v jarku. Začel je na vso moč divjati. Ker se je prevrnil voz zadrževal, so se vajeji strgale. Ko je žival začutila, da je prosta, je zdivjala po njivah. Konj se je potolkel, a ne pre hudo.

Automobilska nesreča Berlinčanov

Kranj, 13. julija.

V dopoldanskih urah se je včeraj začela širiti vest po Kranju o težki nesreči neklih nemških avtomobilistov, ki da so se ponesrečili blizu Nakla. — Pravilno in resnično ozadje teh govorice je bilo sledeče: Werner Schutt iz Berlina se je pred par dnevi v avtomobilu odpravil iz Berlina s svojo družino, to je ženo Ano in hčerama Regino ter Rozulo. Družina je bila namenjena na Bled, kjer bi ostala v letovišču kake 3 tedne. Srečno so prevozili Nemčijo in Avstrijo, ter so v soboto dospeli v Čakovec. Mogoče zaradi hude vročine, mogoče radi tega, da prej prispejo na Bled, so v nedeljo zgodaj zjutraj, to je še v nočnih urah, odrinili iz Čakovca, pasirali Ljubljano ter nekako ob pol 9 dospeli v Kranj ter odhod naprej proti Bledu. Schutt, ki je bil utrujen od prejšnjih dni vsled dolge vožnje, in ker je poslednjo noč le malo spal, je s poslednjimi močmi šofiral avtomobil ter podlegel vplivom zaspanosti in utrujenosti. Ko je vozil skozi Pivko, je na nekem ovinku zgubil oblast nad volanom, avtomobil je zavozil v jarek in pri tem dobil tak sunek, da se je prebrnil s potniki vred.

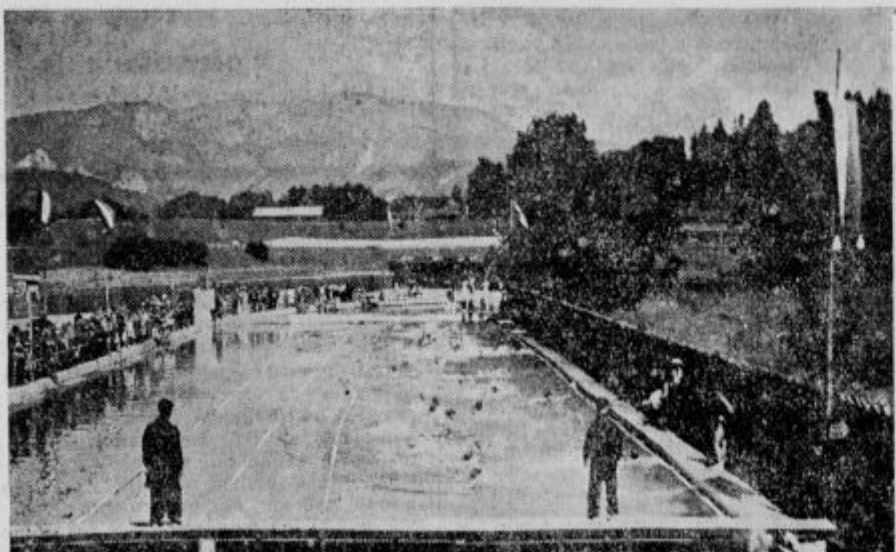
Za Schuttom je vozil neki Ljubljčan z avtomobilom in ko je videl pred seboj ravno kar nastalo nesrečo, je obrnil avtomobil in odhitel v Kranj po pomoč. Naložil je na svoj avtomobil zdravnik g. dr. Bežka, obenem pa se je odpeljal na mesto nesreče avtoizvožek g. A. Erman, ki je pripeljal razbiti Schuttov avtomobil v Kranj v delavnico g. Cyranski-ja. Ponesrečeno družino so pripeljali v Kranj, kjer je dr. Bežek ugotovil, da je najhujše poškodovan Werner Schutt, ki ima dvakrat zlomljeno roko, je na več krajih obrezan od razbite šipe in je dobil več udarcev na glavo in vrat. Zena in obe hčerki so k sreči odnesle poleg velikega strahu in pretresenja le neznatne praske. — Avtomobil je precej razbit. Ponesrečenci so se za kratek čas ustavili v hotelu »Jelen«, da se je Schutt nekoliko odpočil. Okrog 11 nato je s svojim avtomobilom odpeljal Schutta v ljubljansko bolnišnico g. Lenardič. Pri tej vožnji je Schutta spremljala njegova žena. Obe hčerki sta ostali opoldan v Kranju v hotelu »Jelen«, kjer sta nekoliko uredili svojo potno garderobo. Ob pol 1 sta se z vlakom odpeljali naprej na Bled, kjer bosta počakali na mater in očeta.

Otvoritev kopališča v Kamniku

Lepe sportne manifestacije — Številna udeležba

Po dolgih letih so v nedeljo končno tudi Kamničani dobili tako potrebno kopališče. Kajti mesto ki želi tujski promet, mora imeti kopališče. Letovišče brez kopališča je skoro nemogoče. To so dobro vedeli tudi v Kamniku, zato se niso ustrašili velikih stroškov in dela. Vendar pa ti stroški niso veliki, ako se vračunajo koristi, ki jih bodo imeli vsi občani od kopališča. Prav je imel dr. Lapajne

niških ulicah štafetni tek, pri katerem je sodelovalo 8 štafet. Zmagala je štafeta Primorja. Po končani štafeti je vse — kar leze in gre — odšlo na kopališče. Za županom Kratnerjem, kateri je otvoril kopališče, je govorilo še več govornikov ki so vsi hvalili in povdarjali važnost kopališča za tujski promet ki naj postane eden glavnih dohodkov Kamnika. Po svečani otvoritvi so pa pla-

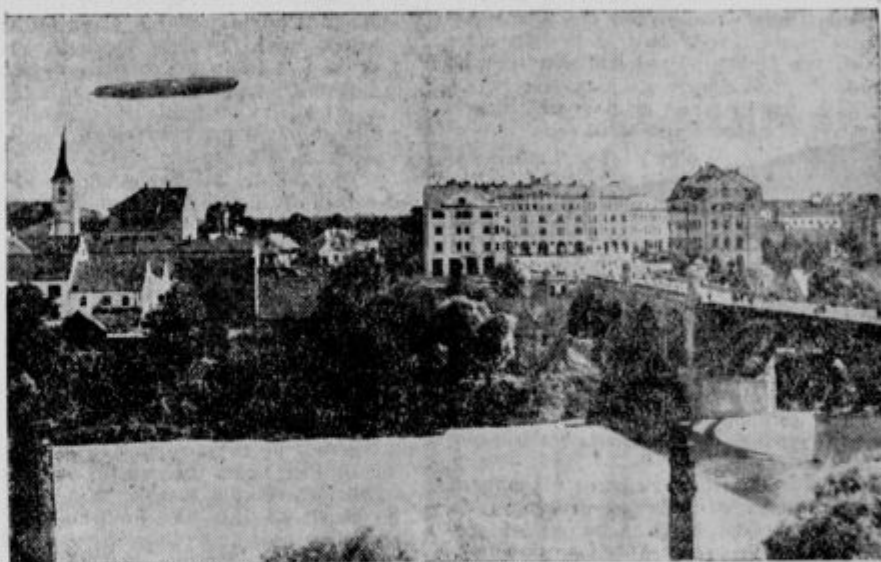

ko je na slavnostnem obedu rekel, da je občina dolžna storiti nekaj tudi za mladino. Gradite igrišča in kopališča, da ne boste rabili bolnišnic. Z zdravim sportnim gibanjem pa odvrnete mladino od pogubnega gostilniškega življenja.

Nedeljska slavnost v Kamniku je bila pravi triumf sportne misli. Številni gledalci so lahko videli, kaj je pravzaprav vodni sport in kaj so pridobili Kamničani z lastnim kopališčem. Novo otvoreno kopališče ni nič manjše kakor ilirijansko v Ljubljani. Glavni bazen je ravno tako velik, prostor za skakalce je pa celo ločen od plavalnega bazena. Z jezom so pa dosegli, da voda skoro stoji. Imajo torej bazen, ki se neprestan polni in tudi prazni. Voda pa ostane zmeraj čista.

Slavnostne otvoritve se je udeležilo veliko število ljubljčanov katere je spremlila v mesto godba. Takoi po prihodu vlaka se je vršil po kam-

vači in skakači Ilirije pokazali, kaj vse lahko delajo v vodi. S plavanjem, posebno pa s skoki so zadivili tisočglavo množico. Marsikateri je privrkal videl skoke, katere so res mojstrsko izvajali Ilirijani. Tudi waterpolo igra je navdušila gledalce. V najkrajšem času bo tudi Kamnik s svojimi sportniki tako nastopil, kakor so gostje pokazali. V tem kopališču bodo pa Kamničani lahko imeli tudi plavalne tekme, ki bodo privabile številne tujece. S kopališčem pa program, ki si ga je napravila občina, še ni izčrpan. Kamničani bodo menda prva občina v Sloveniji, ki bo zgradila vse sportne naprave. Tako sedaj hočejo še izgraditi že obstoječe nogometno igrišče. Na novo bodo pa gradili tenis prostore. Po zimi bo pa tujece vabilo drsalništvo in pa kranski smučarski tereni, ki so pa žal, premalo poznani. Vse hiti daleč na Gorenjsko, zanemarjamo pa preveč najbližjo okolico — lasti Kamnik.

»Groß Zeppelin« nad Mariborom.

Mednarodni šah. turnir na Bledu

Za vse prijatelje šaha, posebno pa za naše šahiste, se pripravlja za letošnje poletje velika senzacija. Od 22. avgusta do 25. septembra se bo vršil na Bledu mednarodni šahovski turnir prve vrste. To bo za turnirjem v Rogški Slatini l. 1929. drugi naš mednarodni turnir, ki bo prvega po jakosti udeležencev in po pomenu daleč presegal. Kakor čujemo, bo to eden največjih turnirjev, kar jih šahovska zgodovina sploh obsega. Največ zaslug za to res velikopotezno delo ima naš velemejster dr. Milan Vidmar, ki je bil iniciator in je kot strokovnjak glavni pospeševatelj pri predpripravi za blejski turnir. Za izvedbo priprav za beljski mednarodni šahovski turnir se je sestel poseben pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo sledeči gospodje: častni predsednik ban dr. Marušič, predsednik blejski župan dr. De Gleria, podpredsednik dr. E. Stare, A. Praprotnik in E. Lovšin, blagajnik dir. dr. Kliment, tajnika člana ljubljanskega šahovskega kluba Ciril Vidmar in L. Gabrošek in odborniki Costaperaria, dr. Golia, dr. Gorup, dr. Gregorin, prof. Evgen Jare, Kramer, A. Lebingner, dr. Marn, Pleničar, dr. Schwab, dr. Slokar, N. Velikonja, dr. Windischer, St. Virant in dr. A. Vovk.

Predvidoma je določenih šest nagrad v zneskih: I. 30.000 Din, II. 20.000 Din, III. 16.000 Din, IV. 12.000 Din, V. 10.000 Din in VI. 8.000 Din. — Turnir bo najbrže omejen na štirinajst udeležencev in sicer bodo igrali za Jugoslovane dr. M. Vidmar, dr. Artaloč, Krstič in Pirc, izmed velemejstrov se bodo turnirja udeležili še svetovni prvaki dr. Aljechin, Njemečević, Bogoljubov, Spielmann, Rubinstein, Maroczy in dr. Tartakower, mlado generacijo pa bodo zastopali poleg Pirea še praški mojster Flohr, švedski mojster Stoltz, Indijec Sultan Khan in če bo prostor mogoče tudi Američan Kashdan, ki je gotovo eden izmed najboljših mlajših mojstrov. Kot vidimo so na listi udeležencev razen bivšega svetovnega prvaka Capablance in holandskega velemejstra dr. Euwea vsi velemejstri, izmed mlajših mojstrov bi pa prišel voštev le še nemški mojster

Rödl, ki je na močno zasadenem turnirju za prvenstvo Nemčije delil prvo in drugo mesto z velemejstrom Bogoljubovim.

S tem, da je število udeležencev omejeno na štirinajst, so seveda združene težave, ker ni mogoče pozvati vseh šahovskih veličin. Kljub temu pa bodo na blejskem turnirju dobro zastopani tako velemejstri kot mlajši mojstri in tudi naša država. Prednost tako omejenega števila udeležencev je, da bo turnir dvokrožen, to se pravi, da bo vsak igral z vsakim dve partiji, kar bo vsekakor veliko bolj pravilna presoja jakosti posameznih igralcev. Po ideji dr. Vidmarja ima blejski turnir namen, pokazati nam borbo med staro in mlado gardo. Veselo dejstvo je za nas pri tem to, da imamo Jugoslovani v obeh gardah dva prvovrstna zastopnika, namreč velemejstra dr. Vidmarja in mladega mojstra Pirea. Vsekakor pa bo pomen blejskega turnirja najbolj povzdignila udeležba svetovnega prvaka dr. Aljechina in njegovega najresnejšega konkurenta Njemečevića, ki bo imel na tem turnirju priliko pokazati, če je res upravičen aspirant za prvenstvo v šahu.

Prvovrstna zasedba po velemejstrih in talentiranih mlajših mojstrih, ki bodo s svojim mladostnim ognjem poživili borbo, nam jamči, da se bo na Bledu vršila res prava šahovska borba. Ker ni vsakomur mogoče, da bi z lastnimi očmi opazoval to borbo, se bo »Slovenec« potrudil, da bo z vsakodnevimi izbranimi poročili vsem svojim čitateljem kolikor mogoče nazorno opisoval dogodke blejskega turnirja. Kdor se pa za šah še bolj zanima, bo prišel tudi na svoj račun, ker bo s pomočjo goslaranih partij, ki jih bo prinašal »Slovenec«, lahko sam pri šahovski deski opazoval, kako so se borili na Bledu. — V kratkem bo poslan vsem pomembnejšim svetovnim listom tiskani turnirski program v francoščini. Kakor čujemo bodo ti listi poslani na Bled svoje poročevalce, ki bodo poročali svojim čitateljem in jih obenem seznanjali z našim, res prvovrstnim letoviščem na Bledu, kar bo za Bled sitaina reklama.

Ljubljana 22.196 tujcev v Ljubljani

Ljubljana, 13. julija.

Na razpolago imamo sedaj številke o tujskem prometu v Ljubljani za prvo polovico letošnjega leta. Seveda so te številke le končna vsota vseh tujcev, ki so prenočevali v ljubljanskih hotelih in koncesijoniranih prenočiščih, ne obsegajo pa tistih tujcev, ki so prenočevali po zasebnih stanovanjih, raznih penzionih, tudi ne tistih tujcev, ki se v Ljubljani čez noč niso mudili, temveč so le jutraj prišli, zvečer pa odšli. Znano je, da inozemcem ni treba dati vidirati potnih listov policiji, zato nihče ne more kontrolirati števila onih inozemcev, ki pridejo v Ljubljano, pa ne prenočijo po hotelih. Med veselejšim je na primer mnogo tujcev stanovalo po zasebnih stanovanjih in vsi ti ne pridejo v poštev pri tej statistiki, čeprav se veselejše pozna takoj pri znatno višjih številih za meseca maj in junij. Naša statistika je res bolj statistika obiska po ljubljanskih hotelih, je pa obenem tudi edina možna statistika, ki more vsaj približno kontrolirati tujski promet v tako velikem mestu, kakor je Ljubljana.

Hotelov in prenočišč je v Ljubljani 17, večji hoteli, kakor Union, Slon, Miklič, Strukej; dalje Lloyd in Soča, prevzemajo dobri dve tretjini tujskega prometa. Ostalo odpade na razna prenočišča.

Meseca januarja je Ljubljano obiskalo 3487 tujcev, meseca februarja 3120, meseca marca 4162, meseca aprila 3458, meseca maja 4598 in meseca

junija 4213. Skupno torej 23.038. Od tega števila pa moramo odšteti 842; toliko je bilo namreč Ljubljančanov, ki so prenočevali v hotelih; potem dobimo število 22.196, kolikor je res tujcev prenočevalo v ljubljanskih hotelih.

Od teh 22.196 tujcev jih je bilo: iz dravske banovine (razen Ljubljane): 9738; iz Zagreba 1039; iz ostale savske banovine 1295, iz Belgrade 502, iz ostalih banovin 2000 (tega števila se nismo izmislili, temveč jih je točno toliko bilo: meseca januarja 312, februarja 284, marca 416, aprila 412, maja 376, junija 200, torej točno 2000!). Inozemcev je dospelo v Ljubljano: Čehoslovakov 902, iz Rusije 63, iz Nemške Avstrije 2773, iz Nemčije 1687, Madjarov 260, iz Italije 1423, iz ostale Evrope 511, iz Amerike 96, iz ostalih delov sveta 41.

Zanimivo je tudi ugotoviti, po koliko časa so se ti tujci mudili v Ljubljani: po en dan se je mudilo v 6081 tujcev, po dva do osem dni 13.321, po osem do štirinajst dni 2864, po štirinajst dni do štirih tednov 1230, nad štiri tedne pa 240. Približno moremo po tem računati, da so tujci plačali v Ljubljani vsaj 70.000 prenočišč. Z obema številkami, s številom prijavljenih tujcev in s približnim številom prenočitev more biti Ljubljana zaenkrat zadovoljna, ker dokazujeta obe števili, da je naše mesto največji tujsko-prometni kraj v Sloveniji. Ta samozavest Ljubljanec ne sme iti tako daleč, da ne bi pozabila kako velike in važne naloge jo še čakajo v delu za povečanje tujskega prometa v njej sami in v vsej Sloveniji.

Nočna bitka na štepanjskem mostu

Ljubljana, 13. julija.

Fantovska nespamet in obnesnost sta bili vzrok razburjivosti noči, ki so jo nočjo preživljali Štepanci in prebivalci Kodeljevega. Ta objestnost pa je zahtevala tudi smrtno žrtev mladega fanta. Snoči in še prav pozno v noč se je namreč vršila v Štepanji vasi pri Briclju gasilska veselica. Ze na veselici je prišlo v pozni nočni uri med fanti do nesporazumov, kakršne pač izgoveta pijača in ljubumnost. Fantje so se razdelili v dve stranki. Točno na Štepanjskem mostu čez Gruberjev prekop pa sta se obe fantovski stranki spopadli. Na eni strani mosta so bili »sovrzniki«, na drugi strani pa, no, »neprijatelji«. Po prerekanju so po drugi uri ponoči pričeli fantje streljati z revolverji. Padla je cela serija strelcov, dokler ni eden fantov obupno zastokal: »Ustreljen sem!« Fant se je umaknil iz bitke, ki je še nekaj časa trajala, dokler se fantje niso zavedali, kaj prav za prav počenjajo in se porazgubili v noč. Ranjeni fant se je počasi zavlekel nazaj do Briclja, kjer se je zgrudil. Fant je bil 22-letni Mihael Škraba, hlapec pri posestniku Antonu Valentincu v Štepanji vasi 9. Fant je dobil revolversko kroglo, ki mu je prestopila živod med rebri in obšla v telesu. Telefončno je bil poklican ponoči reševalni avto, ki je Škrabo prepeljal v bolnišnico. V bolnišnici so Škrabo zdravili takoj operirali. Kljub vsem naporom zdravnikov v splošni bolnišnici, pa je bila rana Mihaela Škrabe tako težke narave, da je ranjenec ob 3 popoldne umrl. Tako je nočni spopad v Štepanji vasi zahteval 22 smrtno žrtev. Bilo je lažje ranjenih tudi več drugih fantov, ki pa so se potuhnilli. Dalje je bil lažje ranjen tudi Valentincin sin. Štepanjski orožniki so že ponoči uvedli obširno preiskavo ter davi aretirali več fantov. Pred sodiščem jim bo predla zaradi uboja in drugih zločinov precej trda. Na te paragrafe naj bi fantje malo nomislili, preden se spuščajo v takšne bojevitosti!

*

☉ Vročina v juliju. Julij je bil letos do sedaj prav suh mesec, če izvzamemo dneva 1. in 2. julija, ko so bili močni nalivi. Malenkostno je rosilo le 4 in 5 t. m., ko je padlo skupaj le 1,3 mm dežja, drugače pa je vladala ves čas suša. Največja vročina je bila letos dosežena v nedeljo 12. t. m., ko je ob 2 popoldne kazal termometer v senci 32,5° C. To je ugotovila najmodernejša vremenska hišica na vrtu ženske porodnišnice na Stari poti. Včeraj dopoldne je kazal termometer 25° C. Za kopalec je vreme v juliju ugodno, ne pa seveda za lastnike vrtov.

☉ Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani vabi samaritanke in samaritanke od prvega in do zadnjega tečaja na sestanek, ki se bo vršil v sredo, 15. julija t. l. ob 7 zvečer na dr. možkem učiteljsku na Resljevi cesti v II. nadstropju. Na sestanku bo predaval g. dr. Fr. Mis. Izprašanim

Pouršnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri turška J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Mačke

(Memoari iz mladosti.)

Iz slabe mladosti se jih še spominjam. — Oba sta mi postala že nezvesta, radost in fantazija, ki sta tedaj tako globoko gibal moje življenje. Od tedaj se nič več ne zgodi, vse je samo slabotno ponavljanje in zdi se mi kakor stokrat premlatena melodija, kot oguljen denar, ki mu nikdo več ne gleda na njegov sijaj in lesk. Tudi ljudje se mi zde kot oguljen denar, ki kroži okrog kot plačilno sredstvo, a jaz so ne brigam ne za njegovo vrednost ne za svetli sijaj.

Ni mi moglo popisati bolečine, ki me je skrbelo, ko sem izgubil prvi krajcar, ki sem ga imel. Točilo sem ga ves radosten po skednju, da mi izžepal vse veselje, ki ga more dati kaka stvar, katere vrednost je obsegla vso mojo domišljijo. Zdaj je radost deljena, obsega le mali del življenja, a tedaj sem pozabil celi svet, tisti okrogli, lepo zvoneči krajcar, je bil zame celi svet. Naenkrat zleti v razpoko, ki je bila med deskami, in ni ga bilo več, ki je pred trenutkom gibal vso moje življenje. O videl sem jo že pred listo razpoko, kako je zijala, in z grozo sem opazoval, kadar je krajcar tekkel mimo nje in se srečno gnal nevarnega mesta, še rajše sem stekel za njim in ga pobral, ko se je ustavil ob steni. Vsakokrat sem ga rajši imel, ko je srečno prešel nevarnost. A zdaj ga ni več in zrl sem brezupno za njim; saj nisem mogel verjeti, da ga več ne bo. Kadar je umrl kak sosed, ki sem ga vsak dan videl, si nisem dal v svojem srcu dopovedati, nisem si mogel predstavljati, da ga ni, vedno sem mislil, da je še zmeraj tukaj. Tako mi je tudi za krajcarjem vera vedno na novo

vstajala in se ni mogla živeti v brezupno misel izgube. Vsak dan sem hodil k razpoklini s isto živo mislijo, da ga zopet najdem. Sam ne vem, kako sem ga pozabil. In ko sem drugega dobil in tudi tega izgubil, sem bil ravnotako žalosten in nevtolažen. Šele čez dolgo je prišel čas, ko mi je bilo vseeno, kadar sem izgubil krajcar, ali če sem izgubil prijatelja ali mlado ljubezen. In tedaj si človek zopet nazaj želi onih časov, ko je čutil bolečino za izgubljenim novčičem ali izgubljeno ljubezen, da mu ne bi bilo dolgčas. Zdaj je lažje, ali bolj hladno je, kot je bilo prej.

Sedel sem zvečer ob kotlu, gledal žareče plapolanje ognja in poslušal zamolklo žuborenje vrele vode. Vsebrni mirak se je priplazil skozi večna vrata in se vgnezdil po vseh kotlih, le mene je sijaj žarjave ovijal v mehko svetlobo, da sem v prijetnem razpoloženju pozabil na bolečino po krajcarju. Tam zunaj nad strehami so se vžigale zvezde, vse po vrsti, dokler niso zažarele nad našim vrtom, skoro nad vrhovi dreves. Kar kvišku sem se dvignil, da bi strmel v nočno nebo, a ko se oprem z roko, pritisnem malo belo mačico, ki se je bila v temi priplazila do mene in zrla v plamen.

»O ti, lepa, mehka mačica, ali mi boš delala družbo, nobenega ni doma. In mačica me je razumela in se pritisnila z mehko dilačo k nogi; oči so ji žarele kot dve svetli zvezdi, nato je pa mijavkala in mi skušala nekaj povedati.

»Le vesela bodi, mačica, jutri boš dobila mleka, sam ga bom zajel naravnost iz golide, morebiti še danes, ko pride mati domu.

Mačica od veselja švigane od mene v temo, nato pa zopet pride nenadoma in mijavka:

»Kaj boš tukaj sedel, glej kako je okrog prijeten mirak, zvezde in luna so že zunaj. Na vrtu

Samega sebe zaklal Obupna borba matere, da ohrani sinovo življenje — V ozadiju so življenjska razočaranja

Maribor, 13. julija.

Poslednje dni je bil nekam potrt in depimiran; tovariši, ki so skupaj z njim delali pri nekem tukajšnjem stavbnem podjetju, so ponovno in zaman poizkusili zvedeti in dognati, kaj je na dnu njegove duše. Globoko jih je pretresla vest, ko so zvedeli, da se je na svojem domu pri Sv. Petru samega sebe zaklal z nožem. 30letni tesar Ludovik Rivec si je s silnim zamahom prerezal z nožem žilo odvodnico ter čez par minut izdihnil v naročju svoje matere. Zaman so bila vsa prizadevanja njegove matere, da v mrlični borbi s sinom reši svoje krvi življenje. Pogrnala se je proti njemu, ko

je zagledala nož v njegovih rokah in njegovo odločitev; oprjela se je z vso silo sinovega telesa in ga skušala rešiti pred činom obupa. Vso srajco mu je potrgala v tej luti borbi; toda sin ni poslušal materinih presunljivih krikov in ajenih tolažbe polnih besedi; iztrgal se je iz njenega objema ter si razdal s kuhinjskim nožem smrtonosni sunek ter se vrnil v svojo sobo, kjer se je prepelel v mrtvašnico pri Sv. Petru. V ozadiju dogodka so težka življenjska razočaranja pokojnega Riveca. V povojnem Mariboru je ta dogodek drugi te vrste; na slični način si je pred leti kakor znano končal življenje sin tukajšnje mesarice A. Ogrinc v Vrbanovi ulici.

Gospodarska kriza in MUD

(Dalje.)

Bombažna industrija nudi naravnost klasičen zgled, kako neredno in brezmišelnost ustanavlja nove produkcije. Pred uvedbo strojev so proizvajale skoraj vse države, da so mogle kriti potrebe na obleki. V 19. stol. je prinesel razvoj te industrije Lancashire prednostni položaj. In sedaj stremijo vse države znova, da bi krije potrebe tekstilnih predmetov doma. Novi konkurenti Evrope, Združene države Amerike, Daljni Vzhod, Južna Amerika in kmalu tudi Bližnji Vzhod in Egipt so ustanovili tkalnice, katere izpopolnjujejo vedno bolj z novimi predilnicami. Procent narasta v Evropi je znašal v letih 1913 do 1930 le 4,8; v Aziji pa 100,53 (na Kitajskem 256,91, na Japonskem 183,91, in v Indiji 43,06); v Ameriki 15,5 (v Braziliji 129,16, v Kanadi 45,03, v Združenih državah Amerike 10,5); v ostalih delih sveta 415,11. Kar se tiče statev znaša odstotek narasta za Evropo 28,88 (Britanija je nazadovala za 8,15); za Azijo 130,96 (za Kitajsko 409,02, za Japonsko 298,76, za Indijo 76,9); za Ameriko 8,49 (za Brazilijo pa 58,5). Brez dvoma pride nazadovanje bombažne industrije v povojni dobi, zlasti pa v zadnjih treh letih, najočividnejše do izraza v Britaniji. Izvoz angleške bombažne industrije je po navedbah Earnesta Thompsona nazadovaval v letih 1913 do 1929 za 2.500.000 kv. yardov. Po mnenju podobnega za bombažno industrijo, ki obstaja pri Gospodarskem odboru za Veliko Britanijo kot posvetovalni organ, je povzročil nazadovanje izvoz z Lancashire napredek tovarn v Indiji, na Japonskem in v manjši meri na Kitajskem.

Razumljivo je, da je v zgoraj navedenem razdobju in pri takih razmerah stalno padal staložbi v bombažni industriji zaposlenega delavstva. Leta 1912 je zaposlila ta industrija 621.516, leta 1927 pa le 569.950 oseb kljub temu, da je bil leta 1919 znižan delovni čas od 53 in pol na 48 ur tedensko. Število brezposelnih v tej industriji se je gibalo od leta 1923 dalje med 39.000 in 144.000. Leta 1930 je pa že poskočilo na 237.879, med temi 83.066 moških in 174.813 ženskih oseb. Ne bilo bi težko dokazati, kako takorekč iz dneva v dan vpliva postanek novih konkurentov na razmere na delovnem trgu.

Na kak način in s kakšnimi sredstvi bi mogli udarec interesov med narodom in narodom zavreti ali pa vsaj omiliti? Na kak način, da povzamemo še enkrat to vprašanje, bi mogli zopet vpostavliti duha medsebojnega zaupanja, ki bi dvigal zamenjavo od države do države in ki bi bogatejši in srečnejši obrazoval mednarodno gospodarsko življenje? Kako bi mogli mednarodno zamenjavo blaga čimprej oprestiti umetnih meja, katere drže v okovih danes bolj kakor kedaj od vojne sem svobodno kretanje trgovine?

Zapreke so: Prepoved uvoza ali izvoza, dovoljenje in kontingentiranje, nadzorovanja deviznega prometa itd. Kako razočarajoče so bile posledice! Kakor hitro se je udrila vrednost denarja, je morala večina držav nastopiti pot trgovskih pogodb, da bi odprle svoji domači industriji izvozna ozemlja. Klasičen trgovski tarif, tako navadno označujejo zaščitno carino, je prišel zopet do veljave.

Gotovo morajo biti razlike. Toda tudi najpriprostejši protekcionizem je povzročil zla dejanja. Mednarodna gospodarska konferenca je gajala izredno visok zid, katerega predstavljajo vse te uvozne carine, čijih posledice so popolna »otoplost svetovnega gospodarstva. Že leta 1927 je postal protekcionizem nevaren. Od takrat pa ni prav nič prenehalo tekmovanje na polju carin.

Samo en značilen zgled: 17. junija 1930 je stopil v veljavo tarif Smooth-Hawley. Ta tarif naj bi omogočeval delodajalcem Združenih držav Amerike enakomerno zaposlitev. Menili so, da se bodo na ta način obvarovali pred nadlogo velike krize. Hkrati so pa morali računati že takrat z nevarnostjo, da bodo s tem kaj drugod povzročili brezposelnost. Resnično. Od vseh strani so prihajale pritožbe. Protest so dvignile Zveza švicarske industrije ur, Zveze

svilene industrije v Lyonu, Zveze industrije za čipke v Severni Franciji. Četudi so posamezne točke omilili, vendar je bila evropska industrija, kateri je zadala že leta 1922 hud udarec uzakonitev tarifa Fordney-Mac Cumber in ki se je pričela z napredujočo prilagoditvijo na ameriškem trgu zopet uveljavljati, znova v svojem poslovanju ogrožena. Številni delojemalci so postali radi tega brezposelni.

Pri tej priliki je označil Mussolini nove carinske meje kot enega izmed glavnih vzrokov krize. Po pravici: Nove ameriške carine so v prvih 11 mesecih leta 1930 znižale uvoz italijanske umetne svile v Ameriko na 764 ton, dočim je znašal v preteklem letu v isti dobi 1153 ton; uvoz umetne svilene tkanine na 28,5 ton nasproti 93,5 ton leta 1929; število uvoženih klobukov je znašalo 562.000, leta 1929 pa nekaj nad 1 milijon komadov.

Toda ni li povzročila ta tarifna politika motenja v Ameriki sami, dočim naj bi utrdila zaposlitev ameriških delavcev? Neglede na to, da se je po razglasu tarifa blago nakupilo in nasitilo trg za dolgo dobo, čigar posledica je bila brezposelnost, je dejansko padel tudi ameriški izvoz in sicer radi ukrepov drugih držav.

Ne da bi hoteli ameriški protekcionizmu naprti vso odgovornost za krizo, moramo vendarle ugotoviti, da je do konca leta 1930 tekom šestih mesecev po nastanku novega carinskega zidu število brezposelnih neprestano naraščalo.

Poleg carinske politike je povzročil motenja neposredni in deloma prikrit protekcionizem, v podobni carinskih predpisov, v znakih izvora, v obliki notranjih davkov, v obliki različnih tarifov pri transportu po suhem ali po morju, v obliki premije, podpor in drugačnih izpodbud za izvoz.

Končno imajo slične posledice dumpingi v svojih različnih oblikah. Včasih vporabljam ta izraz krivično. Z njim ste v zvezi bojazen in nevolja producentov in včasih zmotni ter nevarni predlogi za protiukrepe.

Hrastnik

V počaščenje usmiljenih kmečkih sre. Lanskoleto se je tukaj ustanovil na pobudo dolskega g. kaplana Janka Verbajnske pomožni odbor za revno rudarsko deco. S pomočjo podpore kr. banske uprave je taisti odbor lani poslal okrog 40 revnih, slabo prehranjenih otrok na kmete. Sprva se je mislilo, da se cela akcija ne bo posrečila, toda koncem počitnic so se otroci vrnili takšni, da bi jih kmalu niti njihovi lastni starši več ne poznali. In kaj je glavno še pri tem: otroci niso iztrgani iz družine; iz domače družine so prišli sicer v tujo družino in zopet ne v tujo družino, ko pa so bili tako ljubeznivo sprejeti in preskrbljeni od dobrih kmečkih sre v lepi Prekijji. Imeli so pa tudi priliko videti trudapolno kmečko delo, da bodo enkrat dorasli znali tudi kmeta ceniti. In letos! Kar 120 malčkov je sprejetih pod gostoljubno streho naših dobrih kmetov. Vključ težki gospodarski krizi se je še vendarle našel kosček odvisnega kruha in dobrih prekijških pogaj v misnici dobrih kmečkih hiš za revno delavsko deco. Veliko truda je gotovo imel g. Al. Zalar, predno jih je porazdelil posameznim hišam, veliko delo ga zopet čaka, ko jih bodo po počitnicah spravljali nazaj v naročje njih starišev vse srečne in telesno čile in krepke. Da se je pa ta akcija posrečila, je to zasluga našega vrliga kmeta, ki se v vsej stiski deli vsakdanji kruh z revnejšim.

Celje

☉ Smrtna kosa. V nedeljo, 12. t. m. je umrl v javni bolnišnici v Celju v starosti 73 let vpokojeni drameljski župnik v Vojniku g. Kostonjevec Josip. Pokojnega župnika bodo prepeljali v sredo, 15. t. m. jutraj v Vojnik, kjer se bo vršil pogreb. Naj v miru počiva!

Poizvedovanje

Od Ljubljane do Lavrice se je zgubila 11. julija obleka. Kdor jo je našel, naj jo dostavi proti nagradi k Češnovarju.

prhutajo netopirji in rogini brečče po zraku. Idi ven, jaz pa bom tukaj skakala in malo okrog pogledala.

Mačica je mijavkala, da me je spreletela zona. Stari oče ni je večih pripovedoval, da ima mačka na koncu repa devet hudičev. To mi je trenilo v glavo in zgrabil sem mačico ter jo nesel k plotu, ki je bil blizu hiše. Nato sem se vrnil zopet h kotlu nazaj.

Cez nekaj časa je mačica zopet pri meni. »Ali si me spet našla?« Vstala mi je peklenska misel, da jo ubijem in devet hudičev, ki jih ima koncu repa. Pograbil jo in tečem z njo po plašni lunini svetlobi do plotu, kjer jo z vso silo zaženem ob zid.

Nobenega glasu, le padec na tla sem še čul in odbežal h kotlu, kjer sem vrgel nekoliko drv na ogenj in globoko sopesl od razburjenosti. Še nisem mogel dobro premisliti, kaj sem storil, že je mačica zopet pri meni. Prav nič se ji ne pozna, da bi se ji bilo kaj zgodilo. Z isto udanostjo se pritiska k meni in mijavka kot poprej, a v meni zapolje ljutost pomešana s strahom, kot bi videl mrtvega, ki se je povrnil iz groba nazaj. Zopet jo pograbil in nesem h plotu, da jo pobijem do konca. Moja senca je v lunini svetlobi tekala po vrtu, kot bi me hotela podžigati k odločnemu dejanju. Z vso silo jo dvakrat treščim ob plot. Obležala je, jaz pa sem čakal, če se bo še vzdignila, kakor star, izkušen tolovaj, ki ve kako je treba ubijati. Nato jo vržem čez plot na sosedov vrt. »Ne boš več tlačila trave.«

Od silnega napora utrujen nisem čakal večerje. Šel sem v postelj in zaspal. A kmalu sem se zbudil z bolečino v prsih, ki je bila podobna bolesti po izgubljenem krajcarju. Z istim sladostrastjem sem točil krajcar mimo nevarnih razpok, kakor sem metal mačico ob plot s strahom pred nečim ne-

znanim. In zdaj zopet žari dvoje svetlih oči iz temine kot dve svetli zvezdi, ki jih vidim skozi okno, kot dve lučki na grobu, tam koncu nji pri gozdu. Po ušesih pa zveni prijetno, laskavo drmljanje, ko je prvi k meni prišel, kot bi hotela reči: »Jaz te imam tako rada...« Preteklo je že mnogo let od takrat, a mnogokrat me še obide žalosten spomin.

Drugi dan sem šel pogledat, če je še tam, a ni je bilo več.

Ko se je delala jesen, se je neki popoldan pritepla k nam lepa bela mačka. Hodila je gosposko kot dekle v nedeljo, ko obleče bel predpasnik in gre pogledat na vrt in polje. Imel sem vse dopadaje nad njo, kar ga premore mlada duša. Gledal sem jo neprenehoma, šele čez dolgo sem se jo drznil pobožati. Polahko sem jo vzel v naročje in jo nosil previdno, da se ne bi kam zadela z glavo. Brkice so ji štrlele široko na obe strani in me prijetno ščegelale po obrazu, krempilji se pa niso skoro nič videli.

»Muca, ti si lačna, kaj ne?« Nič ni odgovorila, samo podrgnila me je s svojimi brkicami, kot bi bila že zdavnaj znana. Dal sem ji mleka in kruha v malo čepinico in jo gledal z naslodo, kako nežno srebile z jezikom mleko, se oddahne in pogoltno malo drobtinico kruha.

(Dalje.)

FOTOMATERJI!

Vse fotopotrebščine dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 14. julija: Bonaventura, cerkveni učenik.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj umrl g. Julij Pavlovič, sin upokojenega g. ravnatelja bivše prisilne delavnice. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz splošne bolnišnice. Blag mu spomin! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

H Mariji Pomagaj na Brezje so prihiteli gg. novomašniki iz leta 1900-1901 zvečer 13. julija, da drugi dan 14. julija v svetišču Kraljice Apostolov opravijo 30 oz. 31 letno zahvalnico svoje posvetitve v maziljenje Gospodove. Izmed 16 novomašnikov je sedaj še deset živih, ki zahvaljujejo Marijo za vse njeno materino varstvo tridesetletnega mašništva: Jožef Cuderman, Janez Erjavec, Jakob Kalan, Janez Lomšek, Anton Mrkun, Andrej Pavlin, Jakob Razboršek, France Vidmar, Alojzij Volc, Ignacij Zaplotnik. Gospodje, na mnoga blagoslovljena leta! Na svidenje pri Mariji Pomagaj ob 40 letnici!

Autobusna nesreča pri Skofljici

Ljubljana, 13. julija.

Autobus, ki vozi na progi Ljubljana-Ig, je sredi okoli 10 odpeljal izpred Češnovarja na Dolenjski cesti proti Igu. V autobusu so bile samo 4 osebe in sicer šofer, njegov spremljevalec in 2 potnika. Ko je autobus prišel do Skofljice, so naenkrat ugasilne svetilke tako, da je šoferju bila onemogočena orientacija in je hkrati izgubil gospodstvo nad volanom. Autobus je krenil v stran in se prevrnil v obcestni jarek. Orožniki v Skofljici so takoj prišli s poizvedbami in bodo dognali, kako je prav za prav nastala ta nesreča, ki bi bila lahko prav katastrofalna. Sreča v nesreči je namreč bila, da autobus ni bil natrpan potnikov. Šofer in njegov spremljevalec sta ostala neškodovana, dočim sta dobila oba mlada potnika težje poškodbe. Mimo vozeči avto banske uprave ju je naložil in takoj odpeljal v javno bolnišnico.

Ponesrečena sta dva mlada tehnika, ki sta že počitnice zaposlena pri gradnji velike ceste čez Krim na Rakitno. Stanujeta na Igu, a ob nedeljah prihajata v Ljubljano k svojem. Najhuje je poškodovan 20 letni tehnik Jurij Bobil, ruski begunec. Dobil je težke notranje poškodbe, močno mu je poškodovana hrbtenica, a tudi po glavi ima težje poškodbe. Drugi poškodovanec je tehnik Davorin Burja, stanujoč na Celovski cesti št. 88. Težko je poškodovan po glavi in rokah. Oba sta nameščena na moškem oddelku kirurškega oddelka ter spita na tleh, kajti v nedeljo in danes je bolnišnica sprejela 13 poškodovancev in ponesrečencev. Zdravniki so imeli silno mnogo posla z operacijami.

Nesreča v Julijskih planinah

V Julijskih planinah se je v nedeljo ponesrečil 34-letni Evgen Herenstein, bančni uradnik in sin tovarnarja iz Karlova, Preradovičeva 9. Na planinah se je nepričakovano sprožil nad njim kamen, in ga zadel v glavo. Herenstein se je zelo resno poškodoval. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Wolbank v Kranjski gori, ponosi so ponesrečenca pripeljali v ljubljansko bolnišnico, včeraj zjutraj pa se je Herenstein preselil v Leonišče.

Smrt

požrtvovalne reševalke

Strašni požar v sredo na Mraki pri Kranju je zahteval tudi eno smrtno žrtev. Poročali smo že, da se je pri reševanju iz goreče Semenove hiše, ki je bila najbolj v plamenih, ponesrečila 42-letna Marija Kopač, na katero se je podrla goreča tramovje. Dekle se je tedaj spremenilo v gorečo baklo in ji je na živem telesu zgorela vsa obleka. Ogenj ji je obžgal petino vsega telesa. Hudo opečeno so revico tedaj prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Kljub skrbni zdravniški pomoči pa je Kopačeva po štirih dneh strašnih muk in trpljenja v nedeljo umrla. Pogumni in požrtvovalni ženski bodi ohranjen blag spomin!

Ostale vesti

Slovesen krst židinj. V nedeljo, 12. julija je doživela župnija Šmartno pri Litiji redko slovesnost in omembe vredne dogodke, namreč prestop židinj Regine Levy iz Zvonimira v Bosni v katoliško cerkev, ki se je slovesno izvršil po prvi sv. maši. Naval ljudstva pri jutranji maši je bil naznanjal, da je danes nekaj posebnega. Velika prostorna cerkev je bila polna kot malokdaj. Po sv. maši je prišla Regina v spremstvu botrov in zaročenca Mirka Jagodica, voj. veterinarja iz Zvonimira, pred cerkev, kjer je g. dekan izvršil predpisane krstne obrede in jo nato krstil. Po sv. krstu sta prešla oba zaročenca sv. obhajilo, nato sta se odpeljala v Ljubljano, kjer je prešla Regina sveto birmo, po sv. birmi pa sta bila poročena. Drugi dan sta se odpeljala nazaj v Zvonimir. Zelimo jima obilo sreče na novem življenjskem potu.

Vojaki iz svetovne vojne udeležite se obilne sestanke na Brezjah dne 15. avgusta. Spored bomo pravočasno objavili. Prošnja za polovično vožnjo je vložena in upamo, da bo skoro ugodno rešena. — Odbor zveze bojevnikov v Ljubljani.

Opozorilo bolnikom! — Zaradi defekta na Röntgenovem aparatu v splošni bolnišnici v Ljubljani se za 14 dni ukine röntgenološko obsevanje v bolnišnici ter se zato bolniki opozarjajo, naj ne

Napredek v zdravljenju reumatizma

Po strokovnih ocenah, dobljenih od preko 5000 zdravnikov, med katerimi je mnogo priznanih profesorjev-zdravnikov, se zdravi reumatizem uspešno s Togonal tabletami. Togonal tablete so popolnoma neskočljive za želodec, srec in ostale organe. Togonal tablete odvajajo na naroden način mokrotno kislino, ter delujejo direktno na korenino bolezni. Tudi v zastarelih slučajih, kjer so bila druga sredstva brez uspeha, so Togonal tablete rešile bolnika. Vsaki dan nam pišejo zdravniki in bolniki, da je dosežen v zdravljenju reumatizma, gilita in išiasa s Togonal tabletami velik napredek. En poizkus Vas bo prepričal. Zahtevajte v Vaši lekarni prave Togonal tablete. Če slučajno niso v zalogi, se lahko takoj dobavijo.

hodijsi teh 14 dni v Ljubljano in naj si zaradi tega ne delajo stroškov.

— Gasilska slavnost v Dolenji vasi pri Cerknici. Gasilsko društvo v Dolenji vasi pri Cerknici je praznovalo v nedeljo dne 12. t. m. 40 letnico svojega obstoja. S to slovesnostjo je bila združena tudi blagoslovitev nove motorne brizgalne in pa župni izlet cerkniške gasilske župe. Jugoslovansko gasilsko zvezo je zastopal g. Zdravko Mikuž, šolski upravitelj na Brezovici. Gasilsko društvo Ljubljana, severni del g. Milko Hojan, kot slavnostni govornik pa je nastopil bivši zvezni tajnik g. Janko Hojan, načelnik mestnega vojaškega urada v Ljubljani. Službo božjo je daroval cerkniški g. dekan Juvaneč, ki je po lepem govoru tudi blagoslovil brizgalno. Po blagoslovitvi se je vršila lepa gasilska slovesnost, popoldne pa lepo uspel občni zbor. Po obnem zboru se je vršila uspešna domačega društva. Pri vsaj slovesnosti je sodelovalo okoli 200 gasilcev iz cerkniške in loške doline ter z Blok.

— Izanska cesta bo med šolo na Barju in potokom Proško vsled zgradbe novega železobetonskega mostička čez potok Proško od 15. julija t. l. naprej začasno zaprta za promet. — Ta čas naj se vrši promet po Peruzijevem štratonu od šole na Barju tako proti Izanski in Dolenjski cesti.

— Brezposelnim rudarjem! Tehnična direkcija v Tuzli je poslala rudarskemu glavarstvu v Ljubljani tale dopis: Doznali smo, da je Trboveljska družba reducirala večje število rudarjev, ker potrebujemo rudarjev, vas prosimo, da pošljete reducirane delavce k nam. Mogli bi zaposliti do 120 delavcev, in sicer samce, oziroma omožene brez rodbine, ker za oženjene nimamo stanovanj. Hrana je v kantini v samem rudniku. Za delavce, ki bi hoteli k nam, izposlujete potom borze dela polovične vozne karte.

— Vsa šolska vodstva, ki so se morda odzvala naši prošnji in po svojih učencih napravila kaka ročna dela za Baragovo misijonsko razstavo, vljudno prosimo, naj pošljejo vse izdelke na naslov: Misijonska pisarna v Ljubljani, Semeniška ulica 2. Prav tako prosimo vse gđ. odn. ge. učitelje, ki so prevzele kaka ročna dela za Baragovo razstavo, naj jih pošljejo oziroma izročijo g. Mariji Sadar, šolska uprava, Ljubljana VII. Zadnji termin je do 23. julija, ker 26. julija je razstava že odprta.

— Opozorilo. Obveščeni smo bili in zato opozarjamo javnost na nekega gospoda, ki se izdaja za akademika in sicer za slavista in za umetnika, ki nosi umetniško kravato in ki nastopa z recitacijami nekakih pesmi, ki moleduje za podpore, naj mu ne naseda in naj mu ne naklanja miloščine vse dotlej, dokler ne bo povedal, kaj je in kako je pravzaprav z njegovimi študijami. Ne gre, da bi se na račun naših akademikov, ki se bore s poštnimi sredstvi za svoj obstanek in ki morajo z resnimi študijami pridobivati naslove, okoriščali razni »umetniki«² in »akademiki«, ki se jim je nekako v sredini zamerila gimnazija, včasih pa že takoj spočetka. Sicer naj pa s takimi ljudmi obračuna tudi policija.

— Kdor rabi orožje. Dne 29. 7. 1931 se vrši od 15. ure dalje na upravi policije v Ljubljani, Bleiweisova cesta, javna dražba raznega dovoljenega orožja. K dražbi bodo pripuščene osebe, ki posedujejo veljavni orožni list oziroma dovoljenje, ter koncesijonirani trgovci z orožjem.

— Zopet avtomobilska nesreča. Grosupeljska okolica bo menda v številu avtomobilskih nesreč dosegla rekord. Nedavno smo poročali o nesreči pri Smarju, nedelja je bila pa zopet tak nesrečen dan. Dočim se je kolesarska tekma za državno prvenstvo končala dopoldne brez kakšne večje nesreče, se je pripetila popoldne v vasi Blato pri Grosuplju zopet avtomobilska nesreča. Okoli 4 popoldne so šli fantje s Police pri Višnji gori domov iz Grosuplja po državni cesti. Nekaj se jih je peljalo, trije pa so šli peš pred vozom par deset metrov. Ko so prišli ti trije ravno nasproti hiše št. 4 na Blatu, pridrvi za njimi neki majhen dvosedežen avto. Eden izmed fantov je menda že nekoliko prej šel na levo stran ceste, dočim sta druga dva ostala na desni in šla drug za drugim. Ko pridrvi avto mimo, se je eden izmed obeh hitro naslonil na leseno ograjo, ki ravno tam ob cesti, drugega — sedemnajstletnega Franceta Tratnika s Police 17 — pa je avto zadel, podrl na tla; in sicer je ležal fant tako, da je imel noge že preko ceste na travi, tako da je segala na cesto samo glava in nekoliko trupla. Dobil je precej poškodb po glavi — najbrž ga je zadel avto — pretresel si je možgane in tudi drugod je bil precej krvav. Ljudje so hitro priskočili na pomoč, avtomobilist pa je šel na zahtevo ljudstva po zdravnika g. dr. J. Kalana v Grosuplje. Ta je takoj prisel in v hiši št. 4 izmil rane ponesrečenca. Nato so poklicali g. Fr. Mehleta s Peči pri Polici, da ga je peljal z avtomobilom v bolnišnico. Kdo je kriv nesreče, se točno ne ve. Gotovo je, da je precej kriva tudi cesta, ki je ravno tam precej oster ovinek in cesta vsi na desno stran; seveda bi pa avtomobilisti morali bolj paziti, kar pa menda vedno manj znajo. Avtomobilist tudi najbrž ni dal nobenega signala, kakor izpovedujejo domačini, kateri so bili v neposredni bližini kraja nesreče. Sicer pa: več pazljivosti od obeh strani.

— Pravilnik o telefonski službi. Knjiga pod tem naslovom je izšla te dni in vsebuje vse izpremembe, dopolnila in pojasnila o telefonski službi v notranjem prometu kraljevine Jugoslavije od 31. decembra 1921 do konca junija 1931. Telefon se je v desetih letih jako izpremenil in izpopolnil in zato bo to brošuro marsikateri telefonski naročnik in tudi poštini uradnik ob telefonskem aparatu pozdravil z odkritim veseljem. V knjigi so reglementirana določila, kakor: uporaba telefona, delovni čas, čuvanje telefonske tajnosti, reklamacije in pritožbe, telefonske naprave, določila za stranske postaje, instalacijske pristojbine, telefonske naročnine, pristojbine za instalacijo, začasni telefoni, javne govorilnice, državni pogovori, službeni pogovori, omejitve službenih pogovorov, službeni pogovori poštini uslužbencev, službeni pogovori železniških ustanov, službeni pogovori meteoroloških zavodov, pogovori javnih interesov, privatni pogovori, časovna enota, sprejemanje telegramov po telefonu, dostavljanje telegramov po telefonu, vrstni red pogovorov in dr. V tej knjigi dobi vse, kar potrebuje glede telefona. Pravilnik o telefonski službi je priredil in izdal dr. Jožko Lebar, svetnik pri Dravski direkciji pošte in telegrafa. Papir je bel in močan, tisk je čist, jezik lep in domač. Brošura stane samo 30 Din in bo dobila služila trgovcem, obrtnikom, industrijem in sploh vsem ljudem abonentom.

— Nad 20.000 Zagrebčanov se je preteklo nedeljo, ki je bila izredno vroča, hladilo v Savi. Vsa tri obširna kopaljšča so bila prenapolnjena.

— Za pomladanske izlete vam nudí najboga-tejšo izbiro provianta veleposredarija Slamič na Gosposvetski cesti.

Šmartno pri Litiji

Zidava šole na Libergu. Z ozirom na to, da naše prošnje glede zidave nove šole niso našle odmeva, se obračamo na javnost s sledečimi pojasnili: Ljudstvo je proti temu, da bi se sedaj zidala nova šola, ker v tej krizi, ko ljudje večkrat niti za sol nimajo, stroškov za zidavo nove šole ne prenesejo. V ta namen so bili storjeni že vsi mogoči koraki in prošnje. Deputacija je bila pri sedanjem g. banu in podbanu. Obljubila sta, da bosta želje in prošnje kmetov upoštevala. Vložena je bila pismena pritožba s 50 podpisi. Županstvo in okrajni šolski svet sta storila, kar je bilo mogoče, da bi ljudstvo rešila novih, ne neobhodno potrebnih in ne neodložljivih bremen. Ko se je min. predsednik g. Živković mudil v Ljubljani, je šla deputacija z županom tudi do njega. Prosila ga je za posredovanje, ker se ljudstvo hoče vsiliti zidavo nove šole. G. min. predsednik se je vpriču podbana izrazil takole: »Ako ljudje ne zmorejo zidave nove šole, nikdo jih ne more k temu siliti. Če so hodili v Šmartno 50 let, naj hodijo še 10 let ali dokler se ne zboljšajo razmere.« Ko so ljudje za to zvedeli, so bili pomirjeni, toda ne dolgo. Vključ besedam g. min. predsednika, kljub prošnjam, pritožbam in deputacijam je prišel od merodajnih oblasti nepričakovan odgovor in zahteva, zidavo nove šole čim bolj mogoče pospešiti. Kam naj se ljudstvo v teh težkih časih še obrne in zateče? Letos nam je pobila še toča. Ni čudno, da je ljudstvo obupano in izgubila zaupanje, ko vidi, da nimajo sočutja oni, ki bi ga morali imeti in da mu od vseh strani grozi poslabšanje že itak skrajno slabega položaja. Glasom razpisa ministrskega sveta z dne 3. junija 1931 prihajajo na ministrski svet pritožbe, da se zlasti na poljedelca pritiska z vedno večjimi davčninami, taksnami in javnimi datjavami, tako, da tisti svojim dolžnostim ne morejo več zadostiti ne kot državljanji ne kot očetje družin. Zato je v zmislu zgoraj navedenega razpisa kraljevska banska uprava dravske banovine naročila vsem občinam, da vpeljejo skrajno štednj. Vse stvari, zlasti pa gradnje novih hiš in drugih objektov, ki niso neobhodno potrebne in ne neodložljive, naj se prelože na prihodnji čas, ko se kriza ublaži. Brez dvoma zadene ta odredba tudi misljeno šolo na Libergu in zato upravičeno pričakujemo, da se bo odložila na poznejši čas. Zadnji čas je pa prišla odredba, da morajo vsi otroci (80—100), tudi oni, ki so letos se hodili v Šmartno, v prihodnjem šolskem letu obiskovati šolski pouk v Vel. Kostreznici, v neki bivši trgovini s prostorom reci in piši 75 kubičnih metrov. Ali so zdravstveni predpisi samo na papirju? Očitno nemogoče in proti zdravstvenim predpisom je, da bi dnevno posečalo tako sobo 80—100 otrok, zato bomo tudi v bodoče radi in raje pošiljali otroke v Šmartno, kjer je več in bolj zdravega prostora. Kdor pa hoče imeti novo šolo, naj jo le zida, pa naj tudi plača.

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odelcelosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranjanja naravnega »Franz-Josef«² grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef«² vode izbornore urejuje delovanje črev. »Franz-Josef«² grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in sprečerijskih trgovinah.

Novo mesto

V kandijski bolnišnici je umrl dne 10. t. m. zvečer Novak Miha, o katerem smo v našem listu obširneje poročali, da je izpil kozarec očetne kisline v samomorilnem namenu. Vključ temu, da so v bolnišnici storili vse, da bi ga rešili, je vendar podlegel, ker mu je očetna kislina čisto izžgala požiralnik in želodec.

Zvezna strelska družina v Novem mestu vabi vse one, ki se zanimajo za strelski sport, da pristopijo k tej patriotični družini kot člani in to bodisi kot redni, izredni, ustanovni ali podporni člani. Redni člani plačajo mesečni prispevek 2 Din, izredni člani (dijaki) mesečno po 1 Din. Ustanovni člani plačajo enkrat za vselej vsoto 250 Din in podporni člani enkrat za vselej 500 Din. Priglasje sprejema blaginjak g. Ferdo Nadrah, poštni upravitelj, ali pa tajnik, sodnik okrožnega sodišča g. Božidar Romih. Prvo streljanje z vojaškimi puškami se bo vršilo v nedeljo, 19. t. m., na vojaškem strelišču. Ta dan se zberejo vsi priglašenci ob 10 dopoldne pred rotovzem na Glavnem trgu, od kodor odkorakajo ob zvokih novomeškega »Godbenega društva«² na strelišče.

Kočevje

Samomor. V četrtek zjutraj je našel mlad pekovski raznašalec kruha ne daleč od Klinje vasei moško truplo. Ko je priklital vaščane, so ti v trupu spoznali komaj 25 let starega strugarja Frica Serijava iz Rudnika. Poleg njega je ležal samokres, v katerem so našli še pet patronov, dočim si je bil enega izstrelil v prsa. Kaj je gnalo nesrečnega mladeniča v smrt, nihče ne ve.

Kap ga je zadel. V Mahi gori pri Stari cerkvi so našli mrtvega 56 letnega posestnika Alojzija Teherneta. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil vdovec, pa dober in vzoren gospodar.

Smrt na Kosi. V Gradcu je pretekli teden umrl dr. Hans Schleimer, državni bibliotekar. Pokojni dr. Schleimer je bil doma iz Grapivnice in bil na glasno kot učenjak. V Gradcu je bil že dolgo let knjižničar na ondodni univerzitetni biblioteki.

Trbovlje

Zadnja pot Holeska Ignacija. Kako je bil priključen pokojni Nace je pokazal njegov pogreb. Popolnoma pokrita je bila v vozu z vencí njegova rakev, katero je spremljalo devet gasilskih zastav, za katerimi je korakalo 250 uniformiranih gasilcev trboveljske, žalske in litijske župe. Poleg teh pa je korakalo in ga spremljalo k počitku tudi nad 700 uradnikov, poduradnikov, delavcev in njih žena. Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili in opisali njegove zaslugе g. domači župnik Gašpariš, starosta in predsednik Jugoslovanske gasilske zveze g. Turk, podnačelnik rud. gasilcev g. Hauptman, načelnik trboveljske gas. župe g. Guček. Poduradniški oktet pa je za zadnji pozdrav zapel žalostinko. Že dolgo ni bilo pri nas tako častnega pogreba.

Kranj

Jubilejna slavnost »Obrtne zadrugce«. V nedeljo, dne 19. julija bo kranjsko obrtniško proslavilo 20 letni jubilej obstoja »Zadrugce rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju«. Spored slavnosti je sledeč: Na predvečer proslave, to je dne 18. julija, bo promenade koncert kranjske godbe na glavnem trgu ob 21. V nedeljo, dne 19. julija dopoldne sprejem došlih gostov z vlaki po deputaciji; pri dop. vlaku z godbo na čelu in nato odhod v mesto. Ob 9 bo slovesna sv. maša za umrle člane obrtnike, po sv. maši pa se bodo obrtniki poklonili na pokopališču spominu prvega načelnika zadrugce pokojnega Rud. Jegliča. Ob 11 se bo vršilo obrtniško zborovanje v veliki dvorani hotela »Kranjski dvor«² (g. Peterlin). O. 13 bo bankej na vrtu hotela »Stara postaja«. Ob 16 se bo pričela velika vrtna veselica v vseh prostorih hotela »Kranjski dvor«. Čisti dobiček je namenjen za »Obrtni dan«. V služaju slabega vremena bo proslava prihodajo nedeljo, dne 26. julija.

Preselitev. V soboto se je preselil iz Kranja v svojo domovino v Brno na Češko ugledni kranjski meščen g. Karel Schindler, ki je dolgo časa bival v Kranju, kjer sta skupno z g. Francom Gorjancem vodila lesno trgovino. Kako je bil znan in priljubljen v Kranju, kjer je dobil tudi ženo, je pokazal njegov odhod v soboto zvečer.

Vojnik

Nova sv. maša. Dne 26. julija t. l. bo opravil v cerkvi sv. Jožefa na Frankolovem pri Vojniku prvo sveto daritev novomašnik krške škofije g. Janko Medved. Novomašniški govor bo imel g. dr. Josip Volc, ravnatelj salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani. Zidajo novo sv. mašo je imel julija t. 1912 sedaj že rajni g. Anton Čečko.

Srebrni jubilej. Prostovoljno gasilno društvo v Skofljici je v nedeljo na jako lep način proslavilo petindvajsetletnico svojega obstoja. Zjutraj ob osmih so po sprejemu došlih gostov odšli gasilci v kroju z godbo na čelu in z dvema zastavama iz Skofljice skozi trg Vojnik, ki je bil ves v zastavah, v cerkev sv. Florijana, kjer je ob devetih opravil najsvetejši daritev domači župnik Anton Lasbacher, pred sv. mašo pa je imel g. župnik na gasilce jako lep nagovor. Pred odhodom k sv. maši je gasilce v trgu Vojnik pričakoval tudi podstarosta gasilske zveze g. J. Vengušt, ter okrog 20 gasilcev v kroju iz Vojnika. Sv. maše se je udeležilo v kroju okrog sto gasilcev. Popoldne pa je imelo društvo pri gasilnem domu v Skofljici bogato tombolo, po kateri se je razvila prosta zabava. Pri celi prireditvi je sodelovala godba prostovoljnega gasilnega društva v Trnovljah.

Iz raznih krajev

Zavrče. 25 let trgov. pomočnik v eni trgovini. Dne 15. julija obhaja gosp. Josef Miklavžina, trg. pomočnik, 25 letnico kot tak v veletrgovini gosp. Miheliča. Prišel je pred 25 leti kot mlad pomočnik v hišo gosp. Miheliča. Da je zamogel tako dolgo pri istem gospodarstvu ostati, gre na račun njegovih lepih lastnosti: poštenost, pridnost in ponižnost. Castiamo gospodu Miklavžinu in tvrdi Mihelič k temu jubileju. Bog daj še 50 letnico!

Polhov graec. Licitacija poštno vožnje se je vršila trikrat, a vedno brez uspeha. Nato so se pričela pogajanja. Podjetnik poštno vožnje Polhov graec—Ljubljana je zahteval za enkratno poštno vožnjo na dan letno 25.000 Din. Pogodili so se za ta znesek, ampak za dnevno dvakratno poštno vožnjo. — Prihodnje dni se odpre na našem pošttem uradu javna telefonska govorilnica. Zice so napeljavane in celica je tudi že postavljena, samo nekaj pritlikin za telefonski aparat se pogrešamo. Od nas so napeljavane telefonske žice v Rovte, ki dobijo z nami in Dobrovo vred isti dan imenitno prometno sredstvo. Otvoritev bo za Polhov graec zgodovinski dan. — Letina je dobra, ceste pa še vedno silno slabe.

Ljudska kuhinja v Kočevju

Ze dolgo let, odkar se je naselila v mestu tadtustrija, se je občutila živa potreba po javni, ljudski kuhinji. Tam, kjer je delavno ljudstvo z majhnimi plačicami, je nujno na mestu taka humanitarna ustanova. Na žalost takratne razmere niso bile za take korake zrele in tako je moralo naše delavstvo že dolgo let čakati na prepotrebno ustanovo. Lansko leto je odprla »Živnorejska zadruga«² v Dolenji vasi pod vodstvom našega javnega delavca, svetnika Karla Škulja v Kočevju svojo mlekarno. V istem trenutku je začela misliti tudi na delavsko kuhinjo, katero je že nekaj mesecev tudi dejansko ustanovila.

Mi smo že lansko leto v »Slovenca«² sprožili zamisel, da naj bi bila ta kuhinja vobče javna, to je ljudska kuhinja, kamor bi imeli dostop zlasti še siromašni dijaki. Problem siromašnosti kočevskega dijaštva je dal mnogo misliti tudi nekaterim odločujočim gospodom v mestu. Sestanek, ki se je vršil v soboto zvečer v prostorih g. Beljana in ki so se ga udeležili zastopniki mestne občine, gimnazija in drugih oblasti, je pokazal, da imajo ti gospodje dovolj dobre volje, da bi ustanovili za kočevsko dijaštvo posebno dijaško kuhinjo.

Iz položaja, kakršen nam je na dlani, moramo za bodočo dijaško kuhinjo najti samo dve možnosti: ali se ta kuhinja priključi že obstoječemu društvu »Dijaški dome«² tako, da bi bilo to kot ena celota ali pa, da se delavska kuhinja preuredi v ljudsko kuhinjo, kamor bo imel dostop zlasti siromašni dijak. Prvo možnost je uničil sklep »Dijaške doma«, ki pravi, naj bo že obstoječi »Dijaški dome«² popolnoma ločen od bodoče dijaške kuhinje. Obstojata torej še druga možnost, ki se prav lahko realizira: priključitev dijaške kuhinje k delavski.

Zopet obstoji torej možnost, da se ustanovi v Kočevju javna ljudska kuhinja. Gre pri stvari le še za vprašanje, kdo naj bi prevzel podjetje samo. Dosedanje izkušnje kažejo, da prav slabo uspevajo take kuhinje tam, kjer imajo pri vodstvu takih ustanov glavno besedo oni, ki nimajo pravega socialnega čuta. Vodstvo takega podjetja ima povsod kako močno humanitarno-socialno društvo, ki bo nesebično pa tudi popolnoma objektivno upravljalo podjetje.

V Kočevju živi Vincencijeva konferenca, katere glavni namen je, da dela na humanitarnem polju in da lajša bedo onim, ki so najbolj tega potrebni. Mnenja smo da lahko pričakujemo razcvita in popolnega uspeha pri ustanovitvi dijaške ozir. ljudske kuhinje le tedaj, če bo vodstvo Vincencijeve konference prevzelo to socialno ustanovo v svoje roke. Kdor se čuti resnično poklicanega, da bi storil z nesebičnega stališča kaj v dobro našemu dijaštvu pa tudi bednemu delavstvu, naj gre v tej smeri na delo! Ponavljamo pa, da naj stori sedanja delavska in bodoča dijaška kuhinja eno celoto.

Iz spominov stotnika Kastelica

Ko sem dovršil III. razred normalke — bilo je to 1836. l. — oditi smo morali vsi Dolenjci, kateri smo spadali pod novomeško kresijo, v Novo mesto. V Ljubljani je bilo namreč toliko gimnazijcev, da so morali napraviti v I. razredu paralelko s 100 učenci (pod proviz. profesorjem Jakšetom). Meni je bil profesor o. Bonaventura (Stermee), doma blizu Trebnjega. Bil mi je naklonjen, morda zato, ker je bil blizu 30 let preje instruktor mojega strica Antona Kastelica. Izvolil me je za pater familias, ki je imel nekaj zasluga, dasi ni-

»Zeppelinova« pot na severni tečaj. Zrakoplov odpluje po vsej priliki 24. t. m. iz Friedrichshafena v Leningrad; od tam pojde pot čez Arhangelsk in Novajo zemljo v arktične predele. Tu se bo »Zeppelin« v bližini Belega otoka sestal z ruskim ledolomcem »Malyginom«.

sem bil ne tako priden, pa tudi ne tako reven, da bi bil potreboval te podpore. Tudi moji součenci niso bili otroci revnih staršev; navezan ni bil nikdo na podporo tujih ljudi, kakor sedaj toliko in toliko dijakov.

V prvem razredu (parva) bila je nemščina učni jezik. Kako me je to mučilo pri učenju. Preglavice mi je delalo zlasti zemljepisje. Treba je bilo cele lekcije memorirati dobesedno. Koliko predragega časa sem izgubil s tem! Rajši sem se učil latinščine, ki je bila tudi profesorju najljubši predmet.

Po dovršenem II. razredu me je povabil stric, župnik v Radečah na Dolenjskem, k sebi. Sel sem res, ker so mi prigovarjali tudi starši. Stric me je sprejel dobro. Jedel sem pri njegovi mizi, spal v lepi sobi. Vsak teden so bili v župnišču gostje ali pa smo šli mi k sosedom duhovnikom v Loko, Laški trg, na Ziri nad Zidanim mostom, v Boštanj; najraje pa smo zahajali k župniku Polaku, poznejšemu mnogoletnemu in občespoštovanemu dekanu v Leskovcu. Manj priljubljen je bil zadnji dekan Sterbene, doktor prava. Kasneje je bil predstavljen v Rako.

Navzile gosposkemu življenju pri stricu sem si želel domov. Stric je bil dober, a strog mož. Ako nisem naredil vsega do pičice po njegovi volji, mi je rekel »gumpee«. To me je bolelo tembolj, ker sem se res potrudil ugoditi njegovim željam in poveljem. Razveselil sem se, ko so oče prišli na semenj v Laški trg ter mi obljubili, da me nazaj grede vzemo s seboj domov. Stric temu ni ugovarjal, rekel

je le: »Storita, kar hočeta.« Dal mi je tolar, t. j. 2 gld, ter mi dal napraviti lepo suknjo.

Leta 1840. sem prišel v Ljubljano ter vstopil v »poezijo« (V. razred gimnazije). Poučevala sta me prof. Martinak in katehet Globočnik. Bila sta oba dobra moža, le prvi je bil prevelik vinski bratec. Sleherni večer je v veselju družbi »pri Lozarju« (v Rožni ulici), zdaj »Stadt München«, pregloboko pogledal v kozarec.

V retoriki (VI. gimn. razr.) sem začel igrati tarok. Izgubljal sem, zlasti takrat, kadar sem igral z modroslovei (sedmošolci), ki so znali bolje od nas. Spominjam se dobrega igralca Urha iz Tržiča. Dasi sem bil ponosen, da sem smel sedeti v družbi takih gospodov, sem vendar rajši komaril, ker sem imel malo denarja razven prvih dni v mesecu, ko sem dobil plačane instrukcije, in ob dne, ko so prišli oče na semenj v Ljubljano. Tedaj so pripeljali prodajal med, žito, prašiče ali pa so prignali konje ali vola.

Mnogokrat sem prišel ob večerih, kadar smo tarokirali, pozno domov. Gospodinja me je gledala tedaj nič kaj lepo, vendar rekla mi ni nič. Pa kaj naredi ta vražja ženska? Šla me je tožiti v šolo h katehetu. Ta me je poklical k sebi in mi očital stvari, ki jih nisem storil nikdar. Vsi ugovori in zagovori so bili zaman.

To leto sem se učil z dvema součencema tudi plesati pri notarjevi rodbini dr. Orla. Učil nas je takrat splošno znani plesni učitelj Seio. To je bilo za gradom, blizu zidanega mostu, na levem bregu Grubarjevega kanala. Tudi ples gospodu katehetu Globočniku ni bil po volji. Prej dobri mož je bil poslej z menoj silno strog pri izpraševanju krščanskega nauka. In ex moribus sem dobil I. namesto eminentiam.

V poeziji in retoriki smo morali deklamirati, kar sem storil vselej z velikim veseljem. Izbiral sem si navadno dolge pesmi ter jih pripovedoval dobro, kakor so mi zatrjevali profesorji in součenci. Opomnili so me le, da imam premočan glas. Prav to se mi je očitalo v poznejšem življenju — privatnem, pa tudi pri vojakih.

V Kastelčeve spomine, ki smo jih priobčili v nedeljski številki, sta se vrinili dve tiskovni napaki: rojstna vas se imenuje Zubina in ne Zabina, v vasi Grm pa bivajo Polončiči in ne Polenčiči.

Vladna svetnica Josephina Erkens, voditeljica ženske kriminalne policije v Hamburgu, ki ima baje na vesti skupni samomor dveh podrejenih kriminalnih uradnic. Nadzornica Dopfert in tajnica Fischer, katerih trupli je sedaj morje vrglo na obalo, sta prišli predminolo noč skrajno razburjeni iz urada. Potem živih niso več videli. Pustili sta pismo, v katerem sta naznanili, da gresta skupaj v smrt.

Viljem zopet daje izjave

Pariški dnevnik »Paris Midi«, je poslal k bivšemu nemškemu cesarju Viljemu svoje- ga poročevalca, ki se pa seveda ni izdal, marveč se je predstavil kot ameriški časnikar in dobil tako vstop v Doorn. Poročevalec je imel nalogo, vprašati cesarja po njegovem mnenju o Hooverjevem načrtu. Viljemovi odgovori so za svojega moža nad vse značilni, najsi si jih je že poročevalec izmislil ali pa jih podal po resnici.

Viljem je dejal o Hooverjevem načrtu: »Ah, veste, neglede na kretnjo, ki je vsekakor kolikor toliko trgovska, ne pričakujem veliko od te strani. Vi Nemčije ne poznate in ne morete presoditi današnje zmede. Sicer je pa Hindenburg samo tat, ki ga bo kmalu doletela zaslužena kazen. Nemčija je najlepša in največja vseh narodov in sedanja kriza bo deželi gotovo odprla oči.«

Na vprašanje, kaj naj se sedaj zgodi, je Viljem II. odgovoril: »Jaz sem prestar ... toda hohenzollernska kri je Nemčiji vedno na razpolago, da jo ojači in olepša.« Evropa in Amerika nimata po njegovem mnenju nobene pojma o nevarnostih, ki prete: komunizmu in rumeni nevarnosti.

Posebno sovražno se je izrekel exkaiser o Francozih: »Mi jim bomo že kmalu dali lekcijo.« Je besno izjavil in nadaljeval: »Francozi so krivi krize, ki zadeva tudi vas Američane. Namesto, da bi zbirali moči, jih pa skušajo razdejati. Koplčijo zlato in ženejo narode v lakoto. Francija in Belgija sta nepokojneža belega plemena; jaz pa prejemam vsak dan številnejsa pisma, sprejemam važne delegacije ... Jutri bo Nemčija zopet vredna Hohenzollernov, pruskim kraljev, Friderika Velikega.«

Ta pogovor z Viljemom beležijo s pridržkom glede pristnosti tudi nekateri berlinski listi.

Krvavi poboji na Koreji. Na polotoku Koreji je prišlo do klanja med Koreanci in Kitajci. V glavnem mestu Söul je nad 500 Kitajcev zbežalo v kitajski konzulat, katerega so Koreanci napadli in popolnoma porušili. Velik del Kitajcev so pri tem poklali. Naša slika kaže glavno ulico v Söulu.

Šahovska olimpiada v Pragi

Jugoslavija ima največ šans na zmago?

V Pragi se je začela znamenita šahovska olimpijada, katere se udeležuje 20 držav. Pokroviteljstvo je prevzel sam državni predsednik T. G. Masaryk. Boj se suče za naslov svetovnega prvenstva narodnih skupin in pa za naslov ženskega svetovnega šahovskega mojstrstva, ki ga poseduje sedaj Čehoslovakinja Vera Menšikova.

Razne države so poslale svoje najboljše šahiste; to sta Rusa dr. Aljehin in Bogoljubov, od katerih zastopa prvi Francijo, drugi pa

Nemčijo; potem Rubinstein, Tartakover, Marshall, Spielmann, sir Thomas, Sultan Kan, Stoltz, Mattison, Neteboom, markiz Rosselli del Turco itd. Jugoslovansko skupino sestavljajo Vidmar, Kostić, dr. Astaloš, Pirc in König; po mnenju praških listov ima Jugoslavija največ nad na zmago.

Olimpijada se vrši v palači »Novak« v središču Prage. Igrajo vsak dan od 8. do 13. in od 15. do 19. Prireditel vzbuja splošno zanimanje.

123letna starka padla v prepad

Židovska mamica Rebeka Haim-Nuseu v vasi Adjud na Rumunskem je te dni še čila in zdrava dočakala svoj 123. rojstni dan. Predvčerajšnjim se je odpravila v 5 km oddaljeno vas Ruginesti in na tej poti zdrsnila v precej globok prepad. Zlomila si je nogo in ostala vso noč brez pomoči. Ko so jo naslednje jutro našli, je bila starka komaj še živa in je med prevozom na dom umrla.

Koliko zob treba mornarju

V ameriški mornarici je mogel doslej postati častnik samo mož, ki je imel osem zdravih in močnih kočnjakov. Tako so zadnjih zavrnili nekega mladega moža iz Virginije, ki je izvrstno prestal vse izpite in bil tudi odličnih telesnih sposobnosti — samo zato, ker je imel »nezadostno zobovje«. Ta slučaj je nagnil sen. Cartesa Glassa, da se je z vso vneto zavzel za izpremembo predpisa glede zob in bodo poslej mogli postati mornariški častniki tudi taki, ki imajo samo štiri zdrave kočnike.

Post in Gatty ob povratku v New York na Rooseveltov letališču. Letalcema (naša slika je prva izvirna slika, oddana po radiu) se pozna popolna izčrpanost po velikanskem naporu. — Post in Gatty sta bila v priznanje za njim polet okoli sveta v 8½ dnevu imenovana za polkovnika državne milice v Oklahomi.

Briti se ne smejo

V mestu Centralia v državi Washington bodo dne 20. t. m. obhajali običajno obletnico pionirjev, ki so polagoma naselili severne pokrajine pacifiške obale v zadnjih 50 letih. Letos bodo dali slavnostnim zgodovinsko lice in bodo nosili moški križaste srajce kanadskih gozdarjev in pa neobrite brade. Mestna oblast je izdala ukaz, da se moški do 12. avgusta t. l., ko minejo slavnosti, ne smejo briti.

Prijetne razmere v ameriških ječah

Neki newyorški list je razkrinkal razmere po kazniščih v Atlanti in Leawengortu, kjer so se mogli dati politični koznjenci začasa polne vročine premestiti v zdravejši in hladnejše kraje. Stvar se je dala narediti proti podkupnini 800 do 1000 dolarjev.

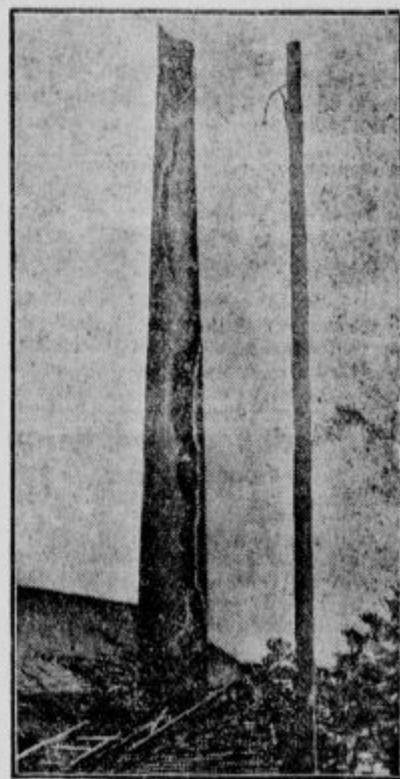
Udeleženci šahovske olimpijade v Pragi (od zgoraj navzdol — od leve na desno): Ahues — Nemčija, gđc. Menšik — Anglija in Bogoljubov — Nemčija; Helling — Nemčija; Sultan kan — Anglija, Richter — Nemčija; Tartakower — Poljska, Aljehin — Francija, Grünfeld — Avstrija.

Mesto z 200.000 ljudmi v pol ure porušeno

Minole dni so se vršili nad mestom Dunkerque veliki francoski vojaški zračni manevri, na katerih so ugotovili, da je mogoče z dobro organiziranim zračnim napadom uničiti z bombami mesto, ki šteje do 200.000 prebivalcev, v pičli pol uri.

Gospod Bukvič je vedel svojega svaka v narodno galerijo. Ko sta si vse ogledala, ga je vprašal: »No, Tone, kako so ti bile slike vseh?«

»Čisto lepe so, samo temu se čudim, zakaj ni spodaj nikjer napisan dovtip.«

Učinek strele na dimniku neke opekarnice v Schwenningenu. Na čuden način se dimnik ni porušil.

177 km na uro v motornem čolnu. Svetovni rekordni vozač Kaye Don (na levi spodaj) je na Gardnarskem jezeru s svojim motornim čolnom »Miss England II« dosegel hitrost 177,39 km na uro.

Gospodarska kriza v Italiji

»Frankfurter-Zeitung« z dne 11. t. m. prinaša zanimive podatke o sedanjem gospodarskem položaju v Italiji, iz katerih posnemamo: Še v prvih mesecih leta 1931. je bilo razpoloženje v Italiji optimistično. Danes pa ugotavlja organ treh velikih zvez bank, industrije in delniških družb, da nikjer ni videti začetka kakšnega zboljšanja, niti v Italiji niti drugje v svetovnem gospodarstvu. Pravkar objavljeni statistični podatki za maj kažejo vsepovsod nazadovanje, edino proizvodnja električnega toka je padla v manjši meri kot druge panoge produkcije. Kriza je ponovno povzročila zmanjšanje prometa na železnica in v pristaniščih. Število popolnoma brezposelnih je naraslo od maja 1930 do maja 1931 od 367.000 na 635.000. Posebno v rudarstvu, kovinski industriji, stavbeni obrti ter tekstilni stroki. Že leta 1930. je produkcija zelo nazadovala. To nazadovanje pa se je še povečalo v prvih petih mesecih tekočega leta.

Zaradi padca cen je padla vrednost zunanje trgovine. V prvih petih mesecih se je uvoz zmanjšal za 30%, izvoz pa za 23%, kar je povzročilo, da se je pasivnost trgovinske bilance zmanjšala od

2.377 na 1.249 milijonov lir. Zanimivo pa je, da je količina izvoza padla le nekaj več kakor za 1%, ker se je agrarni izvoz razen nekaterih izjem dobro držal.

Velik padec izkazuje potrošnja pijač in tobaka: piva od 364.000 na 250.000 hl, prodaje tobakovih izdelkov za 20%. Posebno drastično se v vsemesitih odraža splošna omejitev v velikem številu praznih stanovanj in tudi lokalov, za katere je bilo še v prejšnjih letih veliko povpraševanja, pa malo ponudbe. Insolvence stojijo v maju v 1109 slučajih na rekordni višini. V prvih petih mesecih 1931 je sicer naraslo število delniških družb še za 150, delniški kapital pa je kljub vsemu padel od 523 na 51 milijard lir. Samo v maju se je zmanjšala delniška glavnica družb za 1.400 milijonov lir.

Tudi italijanske borze čutijo splošno depresijo. Indeks delnic je sicer v prvih mesecih nekoliko narasel, do konca pa je padel na rekordno nizko 84. Hooverjev predlog je sicer povzročil nekaj črtilov, toda v naslednjih dneh so delnice zopet padle.

Vpisi v trgovinski register: Kvartič Josip, trgovec z lesom v Stari vasi pri Velenju; Romanca Škof, »Jugoslova«, tovarna pletenit, komandirna družba.

Vpis v zadržni register. Zadržna elektrarna v Spod. Pobrežah, r. z. z. o. z.

Borza

Dne 13. julija 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so se učvrstili tečaji Bruslja in Pariza, dočim so ostali tečaj z izjemo Curiha, ki je ostal neizpremenjen, nazadovaje. Promet je bil srednji.

Ljubljana, Amsterdam 2272.58—2279.42, Berlin 1334.07—1338.09, Bruselj 787.85—790.21, Budimpešta 986.45—989.41, London 274.45—275.30, New York 5631.56—5648.56, Pariz 221.56—222.22, Praga 167.10—167.60, Trst 295.18—296.08, Curih 1095.75—1099.05, Dunaj 793.09—795.40.

Zagreb, Amsterdam 2272.58—2279.42, Dunaj 793.09—795.40, Berlin 1334.07—1338.09, Bruselj 787.85—790.21, Budimpešta 986.45—989.41, London 274.45—275.30, Milan 295.18—296.08, New York kabl 5642.56—5659.56, ček 5631.56—5648.56, Pariz 221.56—222.22, Curih 1095.75—1099.05, Varšava 632.26—634.12.

Skupni promet brez kompenzacij 7 milij. Belgrad, Amsterdam 2272.58—2279.42, Berlin 1334.07—1338.21, Bruselj 787.85—790.21, Budimpešta 986.45—989.41, Curih 1095.75—1099.05, Dunaj 793.09—795.40, London 274.45—275.30, New York 5631.56—5648.50, Pariz 221.56—222, Praga 167.10—167.60, Trst 295.18—296.08, Varšava 632.26—634.12.

Curih, Belgrad 9.095, Pariz 20.225, London 25.05, New York 514.60, Bruselj 71.90, Milan 26.90, Madrid 49, Amsterdam 207.45, Berlin 121.70, Dunaj 72.35, Stockholm 138, Oslo 137.85, Kopenhagen 137.85, Sofija 3.7275, Praga 15.245, Varšava 57.55, Budimpešta 90.025, Atene 6.68, Carigrad 2.44, Buenos Aires 12.95.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendenca za državne papirje je danes zopet bila slabšaja. Tečaj so ponovno popustili. Promet je bil zelo slab in je v Zagrebu prišlo samo do zaključkov v promptni vojni škodi ter 7% Bleru, v Belgradu pa samo v promptni škodi ter v delnicah Narodne banke. Nekaj več prometa je bilo v bančnih papirjih. Do zaključkov ni prišlo samo v običajnih delnicah Jugobanke in Unionbanke, pač pa tudi v delnicah Srbske in Zemaljske banke. Tudi v industrijskih papirjih je bilo nekaj več zaključkov, tako v delnicah Vevé po 120, Drave po 235, torej po neizpremenjenih tečajih. Nadalje je bila zaključena Trboveljska, ki je oslabela v primeri s preteklo teden, po 250. Med paroplovnimi družbami je bil edini zaključek v delnicah Oceanije po 190.

Ljubljana, 8% Bler, pos. 90.50, 7% Bler, pos. 80.50 bl., Celjska 150 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastrediona 950 den., Kred. zavod 195 den., Vevé 120 den., Stavbna 40 den., Ruše 145 den.

Zagreb, Drž. pap.: 7% invest. pos. 84—85, agrarji 46.50 den., vojna škoda ar. 386.50—387 (387, 388, 388, 387, 386.50), kasa 386.50—388 (387), 8. 386—388, 12. 393 bl., 8% Bler, pos. 90—90.50, 7% Bler, pos. 79.75—80 (80), 7% pos. Drž. hip. banke 80—82 (80.50), 6% begl. obv. 61—62. — Bančne delnice: Ravna gora 60 den., Hrvatska 50—60, Katoliška 33—35, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union 163—166 (163), Jug 67—68 (67), Lj. kred. 120 den., Mednarodna 68 den., Narodna 6350 den., Obrtna 36 den., Prastrediona 957.50—967, Srbska 190—192 (191), Zemaljska 120—121 (120). Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttmann 110—112.50, Slavonija 200—215, Danica 65 den., Pivara Sar. 210 bl., Drava 235—236 (235), Sečerana Osijek 250 bl., Brod. vag. 54 bl., Vevé 120—122 (120), Isis 46 bl., Ragusa 300 den., Oceanija 190—195 (190), Trboveljska 249—251 (250).

Belgrad, Narodna banka 6600, 7% inv. pos. 84.50 bl., vojna škoda 384.50—386 (200 kom.), 6% begl. obv. 62—63.

Dunaj, Podon.-savska-jadran. 93.20, Wiener Bankverein 14.80, Escomptes, 150, Union 19, Ausger Chemische 120.50, Mundus 90.50, Alpine 13.99, Trboveljska 29.25, Leykam 2, Rima Murany 37.60.

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica, sr. nova 78/79 kg 170—172.50, 78/80 kg 172—174, sl. nova 78/79 kg 170—172.50, ječmen bač., sr. novi 64 kg 100—102.50, oves bač., sr. sl. novi 150—155, koruza bač. 97—100, okol. Sombor 97.50—100, sr. okol. Indija 97—100, sr. okol. Šid 102.50—104, otrobi bač. pšenice, stari v jutavreah 117.50—122.50. Tendence za koruzo čvrsta, ostalo neizpremenjeno. Promet: 27 vagonov pšenice, 9% vagonov koruze, 2 vagona moka. Vse ostalo brez izpremembe.

Budimpešta, Tendence prijazna, Promet omejen. Koruza julij zaklj. 13.72—13.75, avg. 13.79—13.83, zaklj. 13.78—13.79, maj 12.50—12.60, zaklj. 12.58—12.60.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborski & C., Dunaj.) Prignanih je bilo 2999 glav živine, od teh 180 iz Jugoslavije. Cene so bile: volji najboljši 1.55—1.60, I. 1.20—1.40, II. 1.10—1.20, III. 0.90—1, krave I. 0.90—1, II. 0.75—0.85, bikji 0.80—1.10, klavna živina 0.40—0.70. Tendence: Cene so se za pet grošev znižale.

Pridobivajte novih naročnikov!

Nedeljski sport

Zadnje upanje je slo po vodi, drugače tudi ni moglo biti. Naši klubi imajo še vse premalo rutine, da bi si mogli takoj prvo leto priboriti sodelovanje v finalnih tekmah za državno prvenstvo. To se je videlo najbolj jasno ravno v tekmi Primorje-Hajduk, ki je končala s 5:0 v korist Hajduka. Hajduk je strl odpor domačega moštva samo z rutino. Gostje se za žogo sploh niso borili. Prišla je sama! Z mojstrskim plasiranjem in preigravanjem so z lahkoto zabili pet golov. Sama tehnika, taktika in rutina je slavila zmago nad borbenim moštvom. Nobeno moštvo v zagrebški ligi ni v stanu kaj takega napraviti s Primorjem. S kratkimi pasovi po zemlji so naprej strli odpor srednjega krila in pa obrambe, nato pa z lahkoto delali gole. — Radovedni smo, kako bo opravil drugi ljubljanski klub Ilirija, ki goji približno isti sistem igre kakor Hajduk.

Poleg te ligine tekme je bil pa še važen dogodek prvi finale za prvenstvo Slovenije v Mariboru. Prvak Maribora »Maribor« je z lahkoto odpravil Svobodo s 7:2. S takim rezultatom ni bila še nikoli zaključena prva bitka za prvenstvo Slovenije. Maribor je že danes prvak Slovenije. Svoboda ne more tudi v Ljubljani doseči boljšega rezultata. Mariborski Rapid je pa vrnil poset graškega Park-kluba v Gradcu. Rapid je sedaj v stari formi in je na tujih tleh dosegel pomembno zmago s 7:3.

S presenetljivimi rezultati so končale druge ligine tekme. Največja senzacija je zopet visoka zmaga Haška, to pot nad Concordio. Naravnost nemogoč rezultat 7:3 je prinesla tekma med gornjima kluboma. Ravno tako je pa favorit vojvodinske lige Mačva doživela prvi poraz. Kar s 3:0 so šabčane odpravili iz Novega Sada. Tudi ošeski derby je končal z 2:0 za Slavijo. Belgrajska Jugoslavija je pričela sedaj proti koncu marljivo zbirati točke, katere rabi, ako hoče sodelovati v tekmah za državno prvenstvo. Nič manj kakor 6:2 so odnesli SASKOVCI s te tekme. Tako, da je že sedaj slika v vseh treh ligah skoro čista in je že jasno, kdo pride v finalne tekme. V Subotici je Bačka odpravila Sand s 4:1.

Ni pa bil na programu prošle nedelje samo nogomet. Naši najboljši plavalci in skakalci so odšli na tekme na Susak, kjer se je posrečilo Viktoriji združiti v medsebojni tekmi elito naših plavalcev. Doseženi so bili skoro na vseh progah novi državni rekordi. Tudi naši so se enkrat na morju dobro odrezali. Pred vsem Vilfan in pa Lampretova. Letošnje državno prvenstvo bo prineslo krasne rezultate. Kolesarji so pa imeli tekmo za državno prvenstvo. Okoli 100 dirkačev iz cele države je prišlo, da na težki krožni progi Grosuplje — Visnja gora pomerijo svoje moči. Še na nobenem državnem prvenstvu ni bilo toliko tekmovalcev. Zanimivo je, da so prišli celo iz Belgrada in iz Subotice k tej tekmi. Državni prvak je postal Ivko-vič Dragutin iz Gjurjeveca, drugo mesto si je priporil Faninger iz Maribora. Juniorski prvak je Šme Franc iz Domžal. Favorit Valant je pa moral radi defektov odstopiti. Kajti nekateri tekmovalci so stresali na tekmovalno progo žebličke. Zveza je sedaj lahko ugotovila, s kakšnimi sredstvi se nekateri bore, da onemogočijo drugim zmago.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 14. julija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.30 Casovna napoved, plošče, vremenska napoved. — 13.30 Borzne vesti. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Prof. F. Pengov: Beljakovine. — 20. Vremenska napoved. — 22. Casovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme. — 22.15 Prenos iz Zagreba.

Sreda 15. julija: Opoldanski spored odpade. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 P. dr. R. Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti, Lord Byron. — 20.00 Samospevi gđ. Anite Mezetove. — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Casovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme.

Drugi programi

Sreda, 15. julija.

Belgrad: 11.45 Radio orkester, 19.00 Radio orkester. 20.30 Glasbene uganke. 21.00 Klavirski koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. 20.30 Radio orkester. — Budapest: 12.05 Koncert. 17.25 Koncert vojaške godbe. 19.15 Koncert. 20.00 Koncert budimpeštanske Filharmonije, nato ciganska glasba. — Dunaj: 12.40 Opoldanski koncert. 19.40 Klavirski koncert. 20.15 Pester in vesel spored. 21.15 Večerni koncert. — Milan: 12.00 Pesta glasba. 20.45 »Rossini«, opereta. — Oslo: 20.00 Pianinski koncert. 21.00 Radio oktet. 22.35 Plesna glasba. — Praga: 19.55 Ljudski večer. 21.00 Pesmi. 21.30 Pianinski koncert. — Langenberg: 20.00 Vojaske koncert. 23.00 Plesna glasba. — Rim: 21.00 »Moč ufole«, opera, Verdi. — Berlin: 20.00 Budapest. 21.35 Ciganska glasba. 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 20.15 Koncert orkestra. 22.30 Lahka glasba. — Toulouse: 12.45 Radio orkester. 21.00 Orkestralni koncert. 22.45 Akordeon. — Stuttgart: 19.05 Saxofon, koncert. 20.00 Pihalni koncert.

Novosti

Jugoslov. knjigarne v Ljubljani

Baumann Ferd., So liebt der Herr. Herz-Jesu-Verehrung als »Inbegriff der Religion und Richtschnur der Vollkommenheit« — 72 strani, nevezano Din 16.—

Bartmann dr. Bernhard, Unser Versicherungsglaube. 168 strani, bernhardino Din 50.—

Bertram Adolf, Charismen priesterlicher Gesinnung und Arbeit. Skizzen u. Winke für Tage der Recollectio. 196 strani, vezano Din 67.—

Buchberger dr. Michael, Gibt es noch eine Rettung? Gedanken für heutige Zeit und Lage. 147 strani, nevezano Din 45.—

Fiedler Emil, Hausgenossen Gottes. Jünglingsansprachen bei den monatlichen Kommunionen. 70 strani, nevezano Din 20.—

Geister dr. Johann, 16 Vorträge zur Lebensform für Weltleute. 104 strani, nevezano Din 25.—

Johnson Vernon, Ein Gott — Ein Glaube. Eine Rechtfertigung. 220 strani, vezano Din 56.—

Pius XI. Rundschreiben über die gesellschaftliche Ordnung. 113 strani, nevezano Din 30.—

Scheiwiller Otmar, Am heiligen Quell des Lebens. Im Anhang Rundschreiben Pius' XI. über die christliche Ehe vom 31. Dez. 1930 in authentischer Übersetzung. 288 str., vezano Din 89. Stinger Franz, Homiletischer Führer durch das Alte Testament. 396 strani, nevezano Din 99.50.

Finžgar v srbsčini

Pred nekaj dnevi se je pojavila po belgrajskih knjigarnah debela knjiga z naslovom: Pod svobodnim suncem. To je srbski prevod znanega Finžgarjevega zgodovinskega romana v dveh delih istega imena, ki je zadnja leta periodično izhajal v »Vencu«. Trdim, da »Vencu« ni bil niti zdaleč primerna mesečna revija za prvo objavljenje obsežnega in umetniško dozorelega Finžgarjevega romana. Vedeti pa je treba: da v srbskem revijalnem življenju ne vladajo prav nič manjša medsebojna borba in podjetnost na smeri in koterije ko pri nas. Zato se ne sme nihče čuditi, če človek, ki se je zavzel za prevod omenjenega slovenskega romana, ni mogel najti primerne in odgovarjajočega mesta, kjer bi ga objavil ampak je bil po sili razmer prisiljen, da ga objavi ravno tu ali pa nikjer. Je pač tako v naših težkih književnih razmerah in smo lahko od srca zadovoljni, da je prevod sploh zagledal luč sveta.

Srbski prevod Finžgarjevega romana je oskrbel g. St. Živojinović. Ponatis v knjigi je, odkrito povedano, škandal za belgrajsko knjigotrdstvo. Delo je izšlo v skrajno nesimpatični brošuri opremljeni na 439 straneh. Oba dela sta strnjena v eno knjigo. Naš čas in naš okus po veliki večini nima smisla za resno in resnično umetnost. Finžgarjev roman bi koncem koncev mogel in moral biti dogodek za srbski književni trg. To iz enostavnih in razumljivih razlogov, ker je to eno prvih obsežnejših in književno veljavnejših del slovenske literature, ki je doslej izšlo v srbskem prevodu. Pogrešam primeren in potreben uvod a karakterizacijo pisatelja in razmer, v katerih je roman napisan. Morda bo temu minuso — ali samo deloma in v daleč premajhni meri — odpomogel pisateljev falsimile v slovenskem jeziku, ki ga je pisatelj lastnorodno napisal dne 8. decembra l. 1929 in ki glasi:

»Dokler je kaj solnca, dokler je kaj mečev se Sloven ne vda.«

To geslo davnih Slovencev me je napotilo, da sem pisal to povest. Z njo sem želel izpodbiti nam sovražno učenost, ki je slikala stare Slovence kot suženjski narod in tajila njih junaška dela. Naj bi vsak, zlasti mlad in preprost slovenski človek zajel iz nje ponosno zavest, da je Slovan, in živo spoznanje, da je le v pravični bratski slogi moč. Pred bratsko složnimi južnimi Slovenci se je Bizancij tresel, nesložnim je pisal zakone tuji meč.

V oceno prevoda samega se ob tej priliki ne bom spuščal. To bodo na potrebnih mestih in na svoj način storili drugi in poklicanejši. Rečem pa, da me je zabolelo in me še boli, ko vidim Finžgarja in njegovo, mogel bi reči, življenjsko delo, v tej obliki, tako ležerno in nereprezentativno, dano v roke srbskim, lepe in umetniške knjige željnimi čitateljem.

Tone Potokar.

(P. S. Knjigi je priložena pisateljeva slika. Naročiti pri S. B. Cvijanoviću. Cena 40 Din.

Primorske vesti

Gospodarska stiska. Zadnje dni junija se je začela občutiti suša. V Istri imajo na Porečini lepo pšenico, drugod pa slabo. Vino je po Istri in Vipavi že padlo na 50 stotink za liter na debelo. Pri tem pa znaša mestna užitnina v Trstu 85 stotink, torej okroglo 150% vrednosti blaga. — Med Cerovljami in Trzinem po Istri je pobila toča. Toča je bila tudi okoli Bistrice. — V Pazin vozijo kmetje seno po 4 lire kvintal in sicer trdo (goveje) seno. Cena goveje je okrog 200 lir za sto žive teže. — Grah je letos prepozno dozorel za izvoz, zato je bil brez cene. Plaćevali so ga po 20 stotink za siloprag. — Na Krasu so letos gojili prav malo siloprag. Že lani so obupali, ko je bilo blago po 8, letos pa je po 4.

Fašisti plešejo. Dopolavoro je v Komnu letos že tri plesne priredil, da nabavi kaj denarja. Ti plesi so vse ljudsko-izobraževalno delo fašistovske vlade.

Birmovanje. Tržaški škof je birmoval 6. julija v Hrušici, 7. v Munah, 8. v Slivju, na Golecu in Vodicah, 9. v Brezovici.

Naše dijaštvo

Abiturijenti! V dneh od 14. do 18. julija bodo v Domu duhovnih vaj duhovne vaje za abituriente. Akademski zveza Vas vabljudo vabi, da se teh duhovnih vaj v čim častnejšem številu udeležite. To bo lepa in sigurna priprava za bodoči poklic. Javite se vodstvu Doma duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. — Akademski zveza.

Umrla nam je naša dobra mama, gospa

Jerica Gerlovič

vdova pol. agenta

Pogreb naše pokojnice bo v sredo 15. t. m. ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Jegličeva cesta 10, na viško pokopališče. Ljubljana, 13. julija 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Naznanjam žalostno vest, da je umrla moja ljubljena sestra

Ivanka Kobal

dne 12. julija t. l. po dolgi bolezni, pre-

videna s svetimi zakramenti.

Pogreb pokojnice bo v torek 14. t. m.

ob 5 popoldne iz hiše žalosti Ob zeleni

jami 13 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. julija 1931.

ZALUJOČA SESTRA
IN SVAK DOLNICA.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Tapetnika

prvovrstnega, za fina dela — sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Trzic.

Iščeta se za 1. avgust, za malo rodbino na Sušaku dve dekleti kot kuharica in sobarica

ki bi opravljali vsa hišna dela. Začetna plača 400 in 350 Din. Upošteva se samo dekleta z dobrimi priporočili. Naslov se poda v upravi »Slovenca« pod št. 7933.

Slikarskega učenca nadarjenega sprejem takoj. Železnik, dekor. slikar, Predovičeva 11, Moste pri Ljubljani.

Tovarna moških in ženskih kap išče za takojšnji nastop dobro uveljavljeno zastopnika za Slovenijo.

Samo dobro uvedene moči pridejo v poštev. — Ponudbe Društvu industrijev in veletrgovcev, — Ljubljana, Gregorčičeva št. 27.

Vajenca

za mehanično delavnico sprejem. Najraje iz okolice. Naslov v upravi pod »Vajence«.

Pridno dekle

pošteno, za vsa kuhinjska dela sprejme takoj Hotel Strukelj.

Službeiščejo

Kmečki fant

inteligenten, 27 let, s 5. razr. gimn., posebno izobrazbo, vešč. slov., srbohrv., poljskega, madžar. jezika ter poljedeljstva in vinogradništva, dober organizator, išče primerne službe kjerkoli v državi. Naslov pove uprava »SL« pod št. 7935.

Stružarski pomočnik

išče službo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Leso stružar« št. 7938.

Prodamo

Prodaj

dva motorja s prikolicama, oba v dobrem stanju. Interesenti naj se obrnejo na podružnico »Slovenca« Novo mesto.

Proda se

ostrešje, dobro ohranjeno, velikost 8x6, po nizki ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7936.

Wanderer limuzino

malo, prodam ali zamenjam z večjim. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 7937.

Dve kolesi

moški, ceno naprodaj v garderobi pri Figovcu.

Starine!

Krasne starine v obliki pohištva ter porcelan, se prodajajo. Vransko pri Celju, Sorsak.

Vnajem

Trgovino

z mešanim blagom oddam v najem takoj ali koncem avgusta z vso zalogo in inventarjem, v prometnem trgu blizu Celja, tik farne cerkve in šole. Potreben kapital ob prevzemu 15—20.000 Din, ostalo v obrokih. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 7884.

Trgovski lokal

ali že vpeljana špecerij-sko trgovino vzamem v najem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Trgovski lokal« št. 7827.

V najem

vzajem takoj srednje velik mlin na prometnem kraju z nekaj posestvi in stanovanjem. Vpraša se v oglasnem oddelku »Slovenca« v Ljubljani pod št. 7885.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupa

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoni. Pišite ponji!

Učitelj glasbe

sposoben, ki bi bil voljan prebiti počitnice — dva, tri mesece — v morskem kopališču v Trzinu — se išče za poučevanje novih godbenikov proti brezplačni hrani in stanovanju. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad Trpanj, Dalmacija.

Glasba

Kupimo glasbila

(Blechinstrumente), 20 kosov, za sestavo godbe. Instrumenti so lahko rabljeni, a dobro ohranjeni. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad Trpanj — Dalmacija.

Stanovanja

Stanovanje

v novi hiši na Dolenji Pirošici pri Cerzejah, se odda skoraj brezplačno. Martin Pleterški, Cerklje ob Krki.

Stanovanje

oddam s 1. avgustom t. l. Trisobno, solčno, moderno in z vrtom. Cena Din 1200 mesečno. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 7964.

Soba

lepo opremljena, zračna, z elektriko in parketom, se takoj odda. Dvorakova ul. 3/III, levo.

Snažno sobico

oddam takoj solidni gospodični. Resljeva c. 26.

Posestva

Dve parceli

po 700 m² prodam po ugodni ceni. Vrt popolnoma urejen. Izve se Černetova ulica 32. I. nadstr., Ljubljana 7.

Posestvo

z vsem inventarjem, 5 glav živine, 7 oraloj gozda, več njiv in travnikov, blizu Domžal, ugodno prodam. Štefan Ves, Rodica št. 16, Domžale.

Enonadstropno hišo

v kateri je gostilna in trgovina, na prometnem kraju, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7887.

Hišo

v Ljubljani kupim. Ponudbe na upravo »Slov.«, Hiša v Ljubljani št. 7828.

Posestvo

pri Mariboru ali Ptujju se kupi za 100—200.000 Din. Ponudbe na upravo »SL« pod »Takojšnji plačilo« št. 7934.

Razno

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Pozor gostilničarji!

Domače salame, priznane najboljše, in polnomastni polemendolski sir nudi I. Buzzolini, Lingarjeva ulica.

Kašo

ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Kopalne čepice

od 8 Din naprej dobite pri »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 19. Poštna naročila točna.

Izjava.

Za dolgove, ki bi jih napravil moj sin Ferdo, tu ali v Mokronogu nisem plačnik. Josipina Grabrijan, Krakovska ul. 10 - Ljubljana.

Za jesensko setev:

aido, koruzo, rdečo deteljo in repo dobite pri

FRAN POGAČNIK-U Ljubljana, Dunajska c. 36

Pred nakupom žimnic

otoman, spalnih divanov, itd. se blagovolite potruditi k tapetniku A. Koblica, Ljubljana, Dunajska c. 25, vhod Dvorčakova ul. 3 dvorišče, ki Vas s svojimi solidnimi izdelki, in nizkimi cenami, praktičnimi nasveti gotovo zadovolji.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

»Couch« zofa

je najmodernejša sedanje dobe. Poleg elegancije v kombiniranih oblikah je tudi zelo praktična in dvostransko uporabljiva. Izdeluje jih po lastnih in danih načrtih najsolidnejše Kobilica Avgust, tapetnik in dekorater Ljubljana, Dunajska cesta 25 vhod Dvorčakova 3 dvorišče.

Preklíc.

Preklícujem kot neresnično vsebino svojega pisma, ki sem ga pisala g. Ivanu C. o njegovi soprogi. Obžalujem to svoje dejanje. F. T.

6.000.000 MIKROBOV NA ENI SAMO MUHI.

Muhe raznašajo klice legarja, otročje griže, škrlatice in drugih smrtonosnih bolezni. One se razmnožujejo v umazanih kotlih, živijo, od nesnage, družijo se z mikrobi, potem onesnažijo Tvojo hrano in običajno Te okužijo. Čuvaj se teh ogabnih predhodnikov smrti. Škropi Flit.

Flit ubija muhe, komarje, bolhe, mravlje, molje, stenice, ščurke in drugi mrčes ternjihova jajca. Flitova para je mrčesu smrtonosna, a ljudem neškodljiva. Vporaba enostavna. Ne pušča madežev. Ne zamenjaj Flit-a z drugim podobnimi proizvodi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

Škropi

FLIT

Ne kupuj konv, ki niso plombirane.

Inserirajte

V

»Slovencu«!

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljaj, srbež in druge preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izginejo, če uporabljate **RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.**

Stekleničica 20 Din. Proizvaia in razpošilja štura l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Murjše, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Kameninaste cevi

v vseh dimenzijah in oblikah ima stalno v zalogi

MATERIAL TRG. DR. Z O. Z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 36/II.

Telefon 27-16

Brzjavlj: MATERIAL

Otfrid v. Hanstein:

88

Strahotno potovanje na luno

»Žrtvujmo eno kisikovo bombo!

»Ne smemo. Vsega skupaj imamo samo še sedem bomb. Za vsakega potrebujemo dnevno po eno, in tako moremo na luno živeti še dva dni, pa ena rezervna bomba nam ostane!«

Sprva sta se oba ustrašila, pa že spregovorila Korus in se sili, da bi sam sebi verjel: »Jutri sneg mora mo najti!«

Egon mu pritrdi: »Moramo!«

Američan zazeha in se zlekne po tleh. »All right, saj ga tudi bomo našli.«

Malo kasneje.

Časnikarja sta ležala drug ob drugim in spala spanje srečne mladosti. Egon pa je stal pri oknu, kjer je odprl kovinske lopute in gledal venkaj. Mesec! Prostrana ploskev, pokrita s srežem in prav lahimi, po tleh se plazečimi meglicami, kraj ledenih tal, kraj večne tišine, negibnega, neizmernega nebitja, to je torej mesec! Velika uganka človeštva! Otožni prijatelj zemljanov, pa v resnici njihov največji sovražnik. Mesec, ki povzroča plimo in oseko. Mesec, ki se že tisočletja polagoma vedno bolj približuje zemlji, dokler končno ne napoči dan, ko se bo raztreščil v vihrno ledu in točo kamenja, se zrušil na ubogo zemljo in napravil nov vesoljni potop in morda uničil vesoljni človeški rod!

On, Egon, pa je človek, ki diha in živi, človek, katerega je podjetnost presmelega duha zanesla semkaj in ki mu je živeti le še osem in štirideset ur, ako se ne zgodi čudež.

6. poglavje.

Na drugi strani lune.

Veliko potovanje. Platonova žrela in nasipi. Na nasprotni strani. Pogled v brezmejno vseмирje. Egon odkrije sneg. Nazaj v kabino. Kisik je tu! Kisikova ometica. Veselje in pretep. Za tri tedne dobri.

Prav mnogo dela so dale priprave za prvo potovanje po mesecu. Namenoma so dolgo poležali, in tako je pretekel skoraj še ves naslednji dan, preden so bili gotovi. Seveda mislimo na zemeljski dan. Na zemeljski poluti, ki je bila obrnjena proti njim in ki so na njej lahko razločili ameriško celino, se je znočilo, dočim je imel petnajst dnevi mesečni dan trajati še tri dni.

Najedli so se, si umili telo s staljenim mesečnim snegom in vse skrbno preudarili. Tudi pri izbiri jedi so bili zelo previdni. Najskrbnejše so se ogibali vsake nepotrebne tekočine, iz bogate zaloge konserv, ki so ostale čudovito sveže, so pa jedli zdaj skoraj samo nežno meso in žrtvovali celo veliko puščico zmrznjenih ostrig, ki so jih izbrskali iz zaloge.

Morali so namreč poskrbeti, da užijejo čim največ redilnega in da bo čim najmanj odpadkov. Ker je bilo nemogoče, da bi umetno kožo tudi le za sekundo odprli, so se morali vso dolgo pot, ki jih je čakala, odpovedati ne le vsakemu obedu, ampak tudi vsem drugim človeškim potrebam. Opremljeni pa so bili prav kakor prvi dan.

Bilo je čisto vseeno, ob korej odrinejo, ker je na mesecu itak bilo sveto.

Potovanje pa je bilo vse prej ko lahko. Res so na karti ugotovili, da leži visoka gora z žrelom kakih sedemdeset kilometrov proti severu, pa kaj, ko je zemeljski kompas bil neraben. Niti sanjalo se jim ni, kako se sponaša magnetna igla na mesecu. Samo zemlja jim je še ostala, da so se po njej ravnali. Ta pa je nocej bila temna. Če jo primerjamo z mesecem, bi rekli, da je bil zemeljski mlaj. Vendar pa zemlja, ki je malo večja, ni bila docela nevidna, ampak le zavita v šibko, rdečkasto svetlobo. Taka zemlja torej in pa zvezde, katerih položaj in gibanje je Egon ves dan opazoval, so jim morale kazati pot.

Ker so bili spočiti, se jim je potovanje spočetka zdelo krasno. Sami sebi so se videli ne kot ljudje, ampak kot orjaki. Hiteli so lahnih korakov kakor po peresih in svojih težkih tovorov še čutili niso. Igraje so ob potnih palicah preskakovali po deset in petnajst metrov široke razpoke. Kvečjemu to jim je po poti nekoliko grenilo veselje, da se niso mogli med seboj pogovarjati. Egon se je večkrat ustavil, da je opazoval, pa je vselej moral hiteti za mladima, lahkomišelnima tovarišema in ju pismeno opominjati, naj ne skačeta tako neumno predzno. Kajti ako kdo pade v takole globoko poč, ali pa si zlomi nogo, bo za vse nekaj strašnega.

Ko so kakor po operesnih kavčukastih blazinah skakljali dalje, jim je bilo spočetka kakor nevajinno drsalcem, ki se še niso naučili vzdrževati ravnesvesje.

Pokrajina je postala bolj divja. Mogočno skalovje je rastlo v odsekane strmine in pobočja, vstala je pred njimi silna gora.